

65 let Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka

ZBORNİK 1949 - 2014

Urednik: Matjaž Metaj

Uredniški odbor: Matjaž Metaj, Srečko Beričič, Janez Cerkvenik, Boris Klemenčič, Jernej Tavčar

Lektoriral: Boris Klemenčič

Oblika, priprava in tisk: GES Derlink d.o.o. Škofja Loka

Naslovnico oblikoval: STUDIO GRAD d.o.o. Škofja Loka

Izdalo: Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka, Partizanska cesta 1, 4220 Škofja Loka

Zanj: Srečko Beričič

Leto izdaje: 2014

Število izvodov: 300

Razstavo in izdajo jubilejnega zbornika je omogočila Občina Škofja Loka

Sponzor: Pošta Slovenije d.o.o.

Škofja Loka, junij 2014

ISBN 978-961-281-410-6

9 789612 814106 >

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

656.835.91(497.4Škofja Loka)"1949/2014"

379.824:656.835.91(497.4Škofja Loka)(091)

FILATELISTIČNO društvo Lovro Košir (Škofja Loka)

[Petinšestdeset]

65 let Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka : zbornik 1949-2014 / [urednik
Matjaž Metaj]. - Škofja Loka : Filatelistično društvo Lovro Košir, 2014

ISBN 978-961-281-410-6

1. Metaj, Matjaž

273816320

Županovo pismo

Filatelističnemu društvu Lovro Košir ob njegovi 65-letnici

Naš rojak Lovrenc Košir je bil eden od zaslužnih pionirjev uvajanja poštne znamke v svetu. Čeprav takratna okostenela birokracija ni prepoznala njegove inovacije in mu zato ni priznala prvenstva, je s svojim izjemnim predlogom zaznamoval začetek novega obračunavanja poštne za poštne pošiljke. Poštna znamka je bila nedvomno znanilec takratne globalizacije.

Kot župan Škofje Loke pa sem lahko izjemno ponosen na našega loškega pionirja s področja filatelije. Tako kot sem ponosen na izjemno bogato in razvejano delovanje škofjeloškega filatelističnega društva, ki nosi njegovo ime. Ime, ki so ga člani filatelističnega društva v 65 letih delovanja ponesli v svet.

Znamka je magični košček papirja – večkrat gre za prave male umetnine – ki pismu, pošiljki, omogoči pot v svet. Nekakšen garant, da pismo dospe do svojega naslovnika. Člani Filatelističnega društva Lovro Košir pa so podobe Loke in Slovenije na znamkah, na številnih odmevnih mednarodnih razstavah, večkrat uspešno predstavili svetu. Tam vseskozi širijo tudi zavest o pomembnem prispevku Lovrenca Koširja.

Sporočilo je vselej jasno: Slovenija je - tako kot znamka - majhen, a pomemben košček našega sveta. Tudi s svojimi razstavami znamk je društvo državo zaznamovalo na svetovnem zemljevidu.

Tako kot so člani društva čudovite podobe sveta predstavljali na mednarodnih razstavah EUROPHILE, so bile prav tako predstavljene Ločanom ob razstavah LOKAFILE. Pravzaprav v Loki ne mine pomembnejši dogodek, da ga ne bi s svojimi imenitnimi tematskimi razstavami ter priložnostnimi žigi in spominskimi dopisnicami dopolnili - in trajno obeležili - prizadevni člani škofjeloškega filatelističnega društva.

Loško filatelistično društvo je močno vpeto v sicer dinamično kulturno in družbeno dogajanje v Loki in v Sloveniji. Posebej sem vesel, da filatelisti poleg sodelovanja s številnimi društvi velik poudarek namenjajo mladim, predvsem osnovnošolcem. "Krožkarji" si skupaj z izkušenimi mentorji širijo obzorje, vadijo v potrpežljivosti, začenjajo izgrajevati lastne zbirke in si ostrijo oko. Vse to jim bo v sodobnem globalnem svetu še kako koristilo.

Za svoje predano delo so bili člani Filatelističnega društva že večkrat nagrajeni. V domačih in tujih strokovnih, cehovskih krogih, pa tudi v lokalni skupnosti ni bilo težko prepoznati

njihovih izjemnih rezultatov. Ob 50-letnici je društvo za svoje delovanje prejelo srebrni grb Občine Škofja Loka.

Loški filatelisti so v 65 letih svojega delovanja resnično postali prava »znamka«. So uveljavljena znamka, ki zagotavlja strokovnost, kakovost, prizadevnost in aktualnost.

Zato jim ob tem pomembnem jubileju izrekam svojo hvaležnost in čestitke za opravljeno delo.

Obenem pa se že veselim, da se nam bodo ob občinskem prazniku Občine Škofja Loka predstavili s posebnim jubilejnim zbornikom in z imenitno pregledno filatelistično razstavo nagrajenih članov društva LOKAFILA 2014, s čimer bodo ponovno prijetno zaznamovali ta pomemben dogodek in mu vtisnili svoj neizbrisen pečat.

mag. Miha Ješe, župan Občine Škofja Loka

2

Mag. Srečko Beričič

Ob 65-letnici Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka

Zbiralci poštних znamk z območja Škofje Loke ter Poljanske in Selške doline so 30. oktobra 1949 ustanovili Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka. Prvo celostno predstavitev uspešnega delovanja društva smo ob njegovi 50-letnici opisali v jubilejnim ZBORNIKU 1949 – 1999. Društvo je prejelo za izdani zbornik srebrno priznanje v razredu filatelistične literature na mednarodni filatelistični razstavi ALPE-JADRANFILA 1999 v Ljubljani, pa tudi v Londonu na svetovni razstavi THE STAMP SHOW 2000. Ob 50-letnici je društvo za uspešno delo prejelo srebrni grb Občine Škofja Loka. Priznanja Filatelistične zveze Slovenije pa so dobili: Albert Murn – zlato odličje Lovrenc Košir za življenjsko delo v filateliji, za zasluge na organizacijskem in strokovnem področju filatelije dr. Janez Cerkvenik - srebrno in Aleksander Elsner - bronasto odličje Lovrenc Košir.

Zelo smo počaščeni, da lahko letos ob občinskem prazniku Škofje Loke predstavimo 65 let delovanja našega društva v ZBORNIKU 1949 – 2014 in s pregledno filatelistično razstavo LOKAFILA 2014 z eksponati naših zbiralcev, ki so prejeli visoka odličja na domačih, meddruštvenih, državnih in mednarodnih razstavah. Del razstave s športno tematiko smo posvetili tudi 60-letnici košarke v Škofji Loki. Izdali smo dotiskano poštno celino, s priložnostnim žigom pa smo obeležili oba jubilejna dogodka.

V našem društvu so poleg Ločanov tudi ljubitelji filatelije iz bližnjih krajev: Gorenje vasi, Železnikov, Žirov, Zgornjih Bitenj, pa tudi iz Kranja, Radovljice, Medvod, ... Ob pomembnih obletnicah smo v sodelovanju z Občino Škofja Loka, Loškimi muzeji, Muzejskim društvom Škofja Loka, Knjižnico Ivana Tavčarja, Združenjem borcev za vrednote NOB, Društvom upokojencev, Zavodom za šport, Planinskim društvom, Društvom prijateljev mineralov in fosilov Loški kremen, Osnovno šolo Škofja Loka-Mesto, Osnovno šolo Cvetko Golar, Osnovno šolo Ivana Groharja, Šolskim centrom, Gimnazijo, pa tudi z Ministrstvom za obrambo, Naravoslovno-tehnološko fakulteto v Ljubljani ter Aerodromom Ljubljana pripravili priložnostne filatelistične razstave z izdajo spominskih dopisnic, poštних žigov in znamk.

Na povabilo Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko - Auris Kranj - smo v Sokolskem domu septembra 2011 pripravili filatelistično razstavo na temo mednarodnega leta invalidov z eksponati Zdenka Tomca, njihovega dolgoletnega predsednika in člana našega

društva. Tragična prometna nesreča je 31. marca 2013 Zdenku za vedno prekinila njegovo uspešno ustvarjalno delo.

S filatelističnimi tematskimi razstavami smo se predstavili v raznih krajih Slovenije: Gorenja vas, Poljane, Žiri, Dražgoše, Medvode, Tržič, Radovljica, Idrija, Cerklje, Vipava, Kočevje, Senovo, Velenje.

Naši člani redno tekmujejo v mladinski in članski kategoriji na meddruštvenih, državnih in mednarodnih razstavah, posamezniki pa tudi na svetovnih.

V razredu filatelistične literature smo prejeli na mednarodni razstavi MARIBORFILA 2012, za katalog MA-GE-LO PHILA 2009 bronasto diplomu, na 5. državni filatelistični razstavi LJUBLJANA 2014 pa za katalog 20 let samostojne Slovenije posrebrano in za katalog EUROPHILA 2012 srebrno diplomu.

Naš član, svetovno znani filatelist in akreditiran sodnik za tradicionalno filatelijo pri evropski filatelistični zvezi FEPA, Mihael I. Fock, je avtor treh izvirnih knjig o filateliji: Nizozemska Academia Traiectina 1936, Portugalska vzhodna Afrika Companhia do Nyassa 1894-1929 in Sveta dežela Zlati Jeruzalem 1655-1967, za katere je prejel na mednarodnih razstavah visoka priznanja.

4

Na povabilo filatelističnega kluba Postzegelclub Orval iz pobratenega mesta Maasmechelen v Belgiji smo se leta 2001 združili v Trilateralo, kjer je sodelovalo, poleg našega in belgijskega filatelističnega društva še društvo Filatelistenverein Geilenkirchen iz Nemčije. Pripravili smo nekaj mednarodnih razstav, izmenoma v Maasmichelenu in v Škofji Loki. Še isto leto smo se včlanili v evropsko filatelistično zvezo Europhila, ki združuje 16 filatelističnih klubov iz osmih evropskih držav (Belgije, Finske, Francije, Luksemburga, Nemčije, Nizozemske, Slovenije in Švedske). Na razstavah redno gostujemo z našimi tekmovalnimi zbirkami, vsako leto v drugi državi, si ob druženju izmenjavamo filatelistično gradivo, se izobražujemo, spoznavamo kraje in gojimo prijateljske vezi.

V Škofji Loki smo leta 2004 prvič pripravili mednarodno razstavo EURO-PHILA 2004 in hkrati 4. državno filatelistično razstavo LOKAFILA 2004 v počastitev 200-letnice rojstva pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja. Dr. Ernest Bernardini iz Avstrije, naš častni član, je takrat predstavil svojo pravkar izdano biografijo Lovrenca Koširja, ki je izšla pri koroškem filatelističnem klubu Kärntner Philatelistenclub v nemškem jeziku, pri Filatelistični zvezi Slovenije pa v slovenskem prevodu. Pri izdelavi biografije je avtor aktivno sodeloval z našim članom dr. Janezom Cerkvenikom. Doslej največjo razstavo filatelistične

zveze Europhila smo organizirali prav loški filatelisti leta 2012 v Sokolskem domu v Škofji Loki. V 146 razstavnih vitrinah je kar 51 filatelistov predstavilo 26 eksponatov v odprtem razredu, tradicionalni filateliji, poštni zgodovini in tematski filateliji, 8 eksponatov v enokenskem razredu in 17 eksponatov mladincev

Sl. 1 : Ob 200. obletnici rojstva ob spomeniku Lovrenca Koširja v Luši, z leve Valter Ratner – predsednik FZS, dr. Hadmar Fresacher – predsednik filatelističnega društva Celovec, dr. Ernst Bernardini – avtor monografije Lovrenc Košir in mag. Srečko Beričič – predsednik FD Lovro Košir Škofja Loka (foto Stanislav Jesenovec)

Na filatelistični razstavi krožkarjev (2003-2013) v počastitev 10-letnega delovanja filatelističnega krožka in 80-letnice Osnovne šole Škofja Loka-Mesto smo novembra 2013 predstavili tematske zbirke 20 nekdanjih krožkarjev iz te šole. Krožek sta vodila v obliki filatelistične delavnice naša člana dr. Janez Cerkvenc in mag. Srečko Beričič. Na Osnovni šoli Cvetko Golar, od leta 2001 do 2008, pa je bil mentor Mihael Šesek. Vsi ti mladi krožkarji so s svojimi zbirkami sodelovali in prejeli visoka odličja na društvenih, meddruštvenih, državnih in mednarodnih filatelističnih razstavah.

6

Sl. 2: Otvoritev spomenika Lovru Koširju, z leve Peter Suhadolc FZS, Michael Fock, Miran Čehovin direktor PE Kranj, V. Kopal, župan Igor Draksler in Srečko Beričič predsednik FD Lovro Košir

Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka uspešno sodeluje s Filatelistično zvezo Slovenije in s filatelističnimi društvi iz Idrije, Trbovelj, Ljubljane, če naštejemo samo nekatera v Sloveniji, izven meja pa s filatelističnim klubom Orval iz Maasmechelen in s klubi, združenimi v evropski filatelistični zvezi Europhila. V Novi filateliji, glasilu Filatelistične zveze Slovenije, redno objavljamo prispevke o našem delu. Tudi mediji, Radio Sora, Loški utrip, Loški glas, Dnevnikova rubrika Filatelija, Slovenske novice in drugi odmevno spremljajo filatelistične dogodke v Škofji Loki. To je naš doprinos k promociji Škofje Loke doma in po svetu.

Filatelistična zveza Slovenija je doslej podelila našemu društvu visoka priznanja pri ocenjevanju aktivnosti društev. Za ocenjevalno obdobje 2008 - 2009 smo prejeli diplomu za doseženo 1. mesto, v obdobju 2009 - 2011 pa smo osvojili 2. mesto. Tudi letos pričakujemo visoko uvrstitev. Za zasluge na organizacijskem in strokovnem področju pa so leta 2010 prejeli priznanja: mag Srečko Beričič srebrno, Mihael Šesek in Primož Čebulj pa bronasto priznanje Lovrenc Košir Filatelistične zveze Slovenije.

Filatelistično razstavo LOKAFILA 2014, kjer sodelujemo vsi člani škofjeloškega društva in predstavlja naše dolgoletno uspešno delo, posvečamo tudi 210. obletnici rojstva in 135. obletnici smrti Lovrenca Koširja, pobudnika poštne znamke.

Zahvaljujemo se Občini Škofja Loka, Filatelistični zvezi Slovenije in Pošti Slovenije za odlično sodelovanje in podporo pri našem delu.

Matjaž Metaj

65 let Filatelističnega društva Lovro Košir

Začetki društva

Prva leta po končani drugi svetovni vojni so bila leta intenzivne obnove porušene domovine. Toda kmalu zatem so prišle na vrsto tudi manj življenjsko nujne zadeve. Tako je bila v letu 1949 ustanovljena Filatelistična zveza Slovenije (dalje FZS), ki je dala pobudo za ustanavljanje društev na terenu. Običajno se društva združijo v zvezo, tu pa je bila pobuda posredovana z vrha, saj je takrat delovalo le nekaj filatelističnih društev. Nekatera od njih sicer z že častitljivo tradicijo, kot na primer Filatelistični klub

Ljubljana od leta 1934, Društvo filatelistov Maribor od leta

1933 in Slovensko filatelistično društvo Ljubljana od leta 1919. Pobudi FZS so sledili tudi filatelisti z območja Škofje Loke in 30. 10. 1949 ustanovili Filatelistično društvo Lovro Košir (dalje FD Lovro Košir). Društvo je ob ustanovitvi štelo 66 članov, od tega 34 rednih in 32 mladincev. Zanimivo je, da je število članov ves čas delovanja nihalo okoli števila 30 in tudi v zadnjih letih se število aktivnih članov giblje malo nad 30, kar zavrača tezo, da bi bila filatelija v krizi. Večja nihanja so le pri krožkarjih oz. podmladku. Število navdušene mladine je precej odvisno od aktivnosti mentorjev. Se pa zgodi, da se mentor utruji in preden novi nadaljuje njegovo delo, je velikokrat vmes praznina nekaj let, ki se pozna tudi v številu mladincev.

Ustanovitev FD Lovro Košir Škofja Loka so vodili predvsem člani, ki so zasedli vodilna mesta v društvu. Upravni odbor so vodili:

- predsednik: Otokar Burdych,
- podpredsednik: Vojislav Veselinovič,
- tajnik: Velimir Sloboda,
- blagajnik: Stanislav Strgulc.

Člani odbora so bili: Franc Vraničar, Viktor Kolendo, Lado Jamar, Jožko Krašovec in Jože Repovš. Nadzornemu odboru je predsedoval Dušan Kafol, člana sta bila Franjo Kosec in Ana

Lukanc. Častno razsodišče sta sestavljala Stanko Hribernik kot predsednik in Viktor Kolendo kot član. Po sprejemu ustanovitvenih aktov so društvo registrirali pri FZS pod zaporedno številko 23.

Sl. 3: Članska izkaznica nekoč in danes.

Začelo se je redno delo. Člani so se redno zbirali na menjalnih sestankih. Ker društvo ni imelo svojih prostorov, so se pozimi srečevali v gostilni Jaklič, poleti pa na vrtu gostilne Fojkar. Za mladino so bila organizirana srečanja ob nedeljah dopoldne v gostilni Krona, poleg tega pa so aktivno delovali tudi mentorji na gimnaziji. Mladina in novi člani so se učili osnov zbiranja znamk, sestavljanja zbirk za tekmovanja in o možnostih nabave gradiva. V tem času so zbirali znamke predvsem po državah. Vsi so zbirali znamke Jugoslavije, mnogi tudi za nazaj do Verigarjev. Precej je bilo tudi znamk Nemčije, Avstrije in Italije, saj je vojna vihra pustila mnogo sorodnikov in znancev v teh državah, pisma pa so bila edina možna vez z domovino. Kasneje je preko Jugomarke prišlo k nam precej znamk vzhodnoevropskih in še nekaterih iz socialistične skupine držav, ki so jih filatelisti dobili z menjavo. Seveda so se v tem času zbirale predvsem žigosane znamke. S prebiranjem člankov v filatelističnih revijah pa se začne zbiranje znamk tudi po tematiki. Posebej mlajši so bili navdušeni nad takšnim zbiranjem, ker ni potrebno imeti vseh znak tako kot pri državah. Nežigosane znamke so prihajale preko naročil na pošti. Od Beograda do Škofje Loke pa se je njihova količina precej zmanjšala in velikokrat jih ni bilo zadosti za vse. Prihajalo je do sporov. Tisti, ki so ostali brez, so bili pripravljene znamke preplačevati. Posledica so bile višje cene in nekateri so se začeli ukvarjati s preprodajo. Tudi do rabljenih znamk ni bilo vedno lahko priti. Osnovne redne znamke so

bile množično v poštnem prometu, priložnostne znamke večjih nominal pa le redko in še to predvsem na pismih za tujino. Člani društva so nabavo reševali na menjalnih srečanjih. Središče menjalnega trga je bila Ljubljana, zato so že zgodaj navezali stike z ljubljanskimi filatelisti. Tako se je postopoma začel oblikovati filatelistični trg.

Ker so filatelisti hoteli svoje delo prikazati v javnosti, so v izložbi urarja Plantariča na Mestnem trgu pripravili prvo *propagandno razstavo*. Mimoidoči in zainteresirani so si jo lahko ogledali med 22. februarjem in 5. marcem 1951. Deležna je bila velike pozornosti. V društvo se je vključilo več novih članov, stari člani pa so dobili spodbudo za nadaljevanje dela v društvu.

Leta 1956 so škofjeloška podjetja organizirala prvo gospodarsko razstavo. Člani filatelističnega društva so jo izkoristili za svojo promocijo. V prostorih osnovne šole Škofja Loka so organizirali *prvo samostojno društveno filatelistično razstavo*. V času od 14. do 22. julija 1956 je bila razstava množično obiskana, saj je bila za tiste čase izredno dobro pripravljena in organizirana. Občinstvo jo je zelo dobro sprejelo. Spet se je poznalo pri vpisu mladine v društvo. Društvo je izdalo tudi dva priložnostna ovitka: enega z rojstno hišo Lovra Koširja in drugega z znakom razstave.

10

Obdobje razvoja

V šestdesetih je nastopilo v društvenem delovanju obdobje navideznega mrtvila, čeprav so se člani še naprej redno srečevali. Mnogi so intenzivno izpopolnjevali svoje zbirke, drugi so samo hodili po znamke. Izdali so nekaj priložnostnih žigov ob prireditvah (Motociklistična nagrada Loka, Groharjeva slikarska kolonija in Izseljenski piknik), ki so takrat ponesle ime Škofje Loke po svetu. Izšlo je tudi nekaj ovitkov. Prihajali so novi člani, starejši so prepuščali vodenje dela v društvu mlajšim, nekateri so zapuščali društvo. Tako se je v začetku sedemdesetih let oblikovalo novo vodstvo z najaktivnejšimi člani: Nikola Dopudja, Albert Murn, Tone Malenšek, Janez Cerkvenik, Savo Šink, Otokar Burdych, ml., Jože Kopal, Jože Jenko, Boro Matič in drugi. Društvo je imelo prvič svoj prostor, čeprav samo v najemu. Najelo ga je pri društvu upokojencev v Šolski ulici. Društveni prostor je omogočil lažje srečevanje na menjalnih sestankih ter dajal možnost za arhiviranje zalog in pribora. Odlična lokacija v središču mesta je dodatno pripomogla k povečevanju števila članstva. Denacionalizacija je z vračilom teh prostorov bivšim lastnikom društvo spet postavila v nezavidljiv položaj.

Višek ponovnega zagona društva je predstavljalo obeleženje *1000-letnice Škofje Loke*, leta 1973, ko je društvo organiziralo večjo društveno razstavo v galeriji na Loškem gradu. Na ogled je bila med 18. majem in 1. junijem. V okviru spremljajočih aktivnosti je bilo v hotelu Transturist organizirano menjalno srečanje slovenskih filatelistov. Na predlog društva je poštna uprava v Beogradu izdala znamko z motivom najstarejše znane upodobitve Škofje Loke, skupaj s Pošto pa je društvo izdalo še priložnostni ovitek. Lepo je bil sprejet tudi katalog razstave, ki je izšel ob veliki podpori škofjeloških delovnih organizacij. Odmevnost razstave potrjujeta občinsko priznanje in priznanje FZS, FD Lovro Košir pa je dolgoletnega člana Jožka Krašovca razglasilo za prvega častnega člana društva. Kot vsaka uspešna razstava dotlej, je imela tudi ta velik vpliv na vpisovanje novih članov. V tem času so se društvu pridružili znani filatelisti Aleksander Elsner, Michael Fock, Dalibor Stoviček, Jože Velikanje in drugi, ki so v naslednjih letih prevzeli najpomembnejše naloge v društvu, v okviru FZS ter mednarodnih filatelističnih zvez in organizacij.

Elan te razstave je potegnil za sobo dogodke naslednjih let. Že 23. marca 1974 je potekalo v hotelu Transturist drugo srečanje slovenskih filatelistov. Člani društva so svoje zbirke vse bolj sestavljali po pravilih mednarodne filatelistične zveze in jih pošiljali na razstave. Prihajala so že prva priznanja. Na začetku manjša, kasneje najvišja. Delo v filatelističnih krožkih se je intenziviralo, pospešila se je nabava filatelistične literature (revije, katalogi, knjige) in pribora. Člani društva so v lastni režiji izdelali manjše vitrine za predstavitev manjših zbirk.

Sl. 4: Srečanje filatelistov v hotelu Transturist v Škofji Loki - 1974.

Naslednje leto (1975) je društvo pripravilo razstavo *30 let v svobodi*. Razstava je bila odprta med 26. junijem in 6. julijem v galeriji Loškega gradu. Obsegala je več zbirk s področja celotne Jugoslavije, ki so jih pripravili marljivi društveni člani. Društvo je k sodelovanju pritegnilo tudi numizmatike, ki so pripravili razstavo kovancev in bankovcev, in zbiratelje značk, saj je bilo zbiranje teh v tistem času na višku. Uspeh razstave potrjuje veliko število obiskovalcev in knjiga vtisov, polna pohval.

Leta 1978 je društvo ob občinskem prazniku organiziralo filatelistično razstavo na Godešiču. Društveno filatelistično razstavo v tamkajšnjem kulturnem domu si je med 9. in 14. januarjem ogledalo veliko število obiskovalcev s širšega območja našega društva.

Na občnem zboru leta 1979 je član društva Albert Murn predlagal obeležje 30-letnice delovanja društva in 100-letnice smrti Lovra Koširja. Zbor je sprejel sklep o organiziranju filatelistične prireditve *LOKAFILA '79*. Prireditev je bila zamišljena zelo širokopotezno. V kaj se spuščajo, so vodilni in člani društva na srečo spoznali šele, ko so z delom že začeli. Tako so na koncu prireditve uspešno spravili pod streho, zraven pa še pridobili izkušnje, ki so jih s pridom uporabili pri organizaciji podobnih prireditev v prihodnosti. *LOKAFILA '79* je obsegala:

- republiško tekmovalno filatelistično razstavo,
- izdelavo priložnostnega poštnega žiga,
- izdajo kataloga,
- izdajo značke Lovro Košir,
- izdelavo priložnostnih ovitkov,
- izdelavo grafičnega lista Lovro Košir (lesorez).

Organizirana je bila skupna slavnostna seja FD Lovro Košir in FZS ter srečanje filatelistov.

Na republiško tekmovanje *LOKAFILA '79* se je prijavilo 43 razstavljalcev iz 14. slovenskih filatelističnih društev z 58 zbirkami v 320 vitrinah s po 12 listi. Pogled na razstavni prostor je bil res veličasten. Pri organizaciji se je zelo angažiral gospod Albert Murn, ki je v sodelovanju s tovarno Iskra v Retečah izdelal potrebno število vitrin, ki so ustrezale takratnim pravilom. Odprtje razstave je bila 8. septembra 1979. Otvoritveni govor je imel predsednik društva Nikola Dopudja. Razstava je bila tako obsežna, da je zasedla prostor celotne galerije Loškega gradu, vezni hodnik in grajsko kapelo. Tako odprtje kot sama razstava, srečanje filatelistov, podelitev priznanj in pogostitev gostov so lepo uspeli. Pohvalam obiskovalcev in filatelistov razstavljalcev so se pridružili tudi Gorenjski glas, Tovariš, Dnevnik idr., ki so objavili

obširne članke o prireditvi. Edina kritika je prišla od tedanjega predsednika Filatelistične zveze, ki je društvu očital provincialnost in slabo ocenil delo ocenjevalne komisije. Poseben pomen prireditve je bil tudi v tem, da je ostalim filatelističnim društvom pokazala, kako se da dobro organizirati razstave, tekmovalci pa so dobili nove izkušnje za izboljšanje kakovosti svojih zbirk. Tako so vse naslednje prireditve v organizaciji FD Lovro Košir in v organizaciji drugih društev temeljile prav na izkušnjah te prireditve.

Sedemdeseta leta 20. stoletja so bila za društvo plodna tudi na področju sodelovanja na filatelističnih razstavah po vsej Jugoslaviji in v tujini.

Leta 1980 je društvo organiziralo za tiste čase zelo opazno filatelistično razstavo v počastitev dneva izgnancev. Poimenovali so jo *Srbija–Slovenija*. Razstava je bila odprta od 7. do 12. junija in je bila deležna velike pozornosti tudi v smislu negovanja bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov.

Naslednje leto je društvo obeležilo 140. obletnico ustanovitve prve poštne zbiralnice na Gorenjskem, ki je delovala v Škofji Loki. Ker je šlo za poštno zgodovino, je bila osrednja tema razstave *Žigarstvo na Slovenskem*. Zbiranje poštних žigov nam namreč od vseh vej filatelije največ pove o poštni zgodovini, tako lokalni kot širši.

Leta 1983 je FZS prosila društvo za organizacijo profesionalne tekmovalne filatelistične razstave. Že med pripravami nanjo so se člani društva veliko naučili o organizaciji, pripravah in pravilnikih o ocenjevanju zbirk. Navezali so stike z drugimi društvi in poglobili sodelovanje z poštno upravo. Razstava je bila na ogled od 28. maja do 5. junija 1983 na Loškem gradu.

Vzporedno z razstavno dejavnostjo je v letih od 1981 do 1983 potekalo intenzivno sodelovanje z Loškim muzejem Škofja Loka. Takratni ravnatelj muzeja Andrej Pavlovec je podpiral ideje o zbirkah o slavni domačinih. Društvo je kot zanimivo osebnost predlagalo poštne reformatorja Lovra Koširja. Albert Murn je takrat že imel obsežno gradivo o njem in ga je skupaj z gradivom o zgodovini pošte in poštних zbiralnic na Loškem ponudil muzeju. Sam je tudi predložil osnovni program *Poštno-filatelističnega muzeja*. Vendar stvari niso tekle brez naporov. S podporo FZS je k projektu pristopila še Pošta Slovenije. Do dokončne izvedbe pa je prišlo šele, ko sta se pridružila še Dom slepih in slabovidnih Škofja Loka, ki je upravljal z gradom v Stari Loki, v katerem je muzej dobil svoje prostore, ter Tehnični muzej Slovenije, ki je dal strokovno pomoč. Osnova zbirke so bili tehnični eksponati s področja razvoja telefonije in telegrafije. Za filatelistični oddelek sta se močno angažirala društvena

člana Albert Murn in Aleksander Elsner. Slednji je muzeju poklonil celotno zbirko Slovenika, Pošta pa je odstopila nekaj poskusnih odtisov in osnutkov Vavpotičevih verigarjev. Žal muzeja danes ni več v Škofja Loki, ker so ga preselili v Polhov Gradec, kjer pa je filatelistični del še vedno zanemarjen v primerjavi z ostalimi deli muzeja.

V sodelovanju z Muzejskim društvom Škofja Loka sta naša člana Albert Murn in Dalibor Stoviček objavila študijo o zgodovini poštних žigov Škofje Loke v Loških razgledih 29/1982. Vzporedno je Albert Murn pripravil filatelistično zbirko na isto temo, ki je prejela več najvišjih priznanj.

Sl. 5: Priložnostna dopisnica

Leta 1984 je slavil 85. letnico rojstva akademski slikar Božidar Jakac. Že med 2. svetovno vojno je v Kočevskem Rogu izdelal osnutke partizanskih znamk, ki takrat niso bile natisnjene, na 2. zasedanju AVNOJ-a pa portretiral tovariša Tita, ki je tudi kasneje ostal njegov priljubljen motiv. Zato ni čudno, da je avtor večine rednih izdaj znamk Jugoslavije z likom predsednika Tita. Poleg teh je Jakac izdelal še več drugih osnutkov za znamke z različnimi motivi. Želje Loških filatelistov so spet presegle zmožnosti in ponovno je bilo treba združiti moči. K sodelovanju so pritegnili Filatelistično društvo Ljubljana (dalje FD Ljubljana), FZS, Muzej 25. maj Beograd in jubilaranta Božidarja Jakca, ki je bil kljub visoki obletnici še poln elana in je v pripravah aktivno sodeloval. Razstava je bila posvečena 85-letnici Božidarja Jakca, 50-letnici FD Ljubljana in 35-letnici FZS. Na ogled je bila na Loškem gradu in je

zabeležila ogromen obisk. Največje pozornosti javnosti pa je deležen barvni katalog, ki je predstavil vse osnutke znamk Božidarja Jakca. Nekaj jih je prispeval tudi avtor sam. Katalog je dobil naslednje leto posebno priznanje na filatelistični razstavi BALKANFILA '85.

Člani društva so se z organizacijo tako velikih in kvalitetnih razstav nekoliko izčrpali, a so kljub temu leta 1986 v galeriji na Loškem gradu organizirali še filatelistično razstavo *LOKAFILA '86*. V letu 1989 pa so proslavili 40-letnico delovanja društva. Razstava je bila deležna velike pozornosti filatelistov in širše javnosti. Naziv častnega člana je ob obletnici društva prejel Otokar Burdych, prvi predsednik društva.

Nov zagon po osamosvojitvi Slovenije

Po osamosvojitvi Slovenije se je delovanje društva še bolj pospešilo. Člana društva Albert Murn in Aleksander Elsner sta ob 40-letnici Tehniškega muzeja Slovenije, 28. maja 1991, prejela za svoje delo pri pripravi in odprtju Muzeja PTT v Škofji Loki posebno priznanje. Že leta 1992 je društvo organiziralo prvo državno filatelistično razstavo *LOKAFILA '92*. Po obsežnih pripravah je bilo odprtje razstave 10. oktobra v galeriji Loškega gradu. Uspešno celostno podobo je dopolnjeval odličen katalog, bogat srečelov in izdaja prvega filatelističnega eseja Marij Kogoj. Od tedaj naprej Pošta Slovenije vsako leto izda esej ene od izdanih znamk in ga podari FZS. Vsi člani filatelističnih društev, ki imajo plačano letno članarino, dobijo en esej, z ostalimi pa FZS podpira svoje delo.

V naslednjih letih je delo spet malo zastalo. V tem obdobju je društvo pripravilo razstavo *o rudarstvu v Trzinu* (1993), društveno razstavo ob *100-letnici elektrifikacije Škofje Loke* (1994) in društveno razstavo ob *90-letnici športa in telovadbe v Škofji Loki* (1997).

V letu 1999 je minilo 120 let od smrti pobudnika poštne znamke Lovrenca Koširja. Ob tej obletnici je društvo velikopotezno pripravilo razstavo *LOKAFILA '99*. Z njo je obeležilo tudi 80-letnico izdaje prvih slovenskih znamk Verigarjev, 50-letnico društva in 60-letnico Loškega muzeja. Društvo je pripravilo izdajo jubilejnega zbornika *50 let Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka*. Poleg zgodovine društva in slovenske filatelije ga dopolnjuje še nekaj zanimivih člankov. Zbornik je dobil na razstavi Alpe-Jadranfila 1999 srebrno nagrado v razredu filatelistične literature. Občina Škofja loka je društvo ob obletnici odlikovala s srebrnim grbom Občine Škofja Loka. FZS pa je ob 50-letnici zveze in društva odlikovala za življenjsko delo v filateliji in za zasluge na organizacijskem in strokovnem področju filatelije Alberta Murna z zlatim odličjem Lovro Košir, Janeza Cerkvenika s srebrnim in Aleksandra Elsnerja z bronastim priznanjem.

Na svetovni filatelistični razstavi LONDON 2000 je dobil zbornik ob 50-letnici društva srebrno priznanje v kategoriji filatelistične literature.

Leta 1999 se je Škofja Loka pobratila z belgijskim mestom Maasmechelen. Pri prvih kontaktih je predstavnik Maasmechelena Jef Albrecht poskušal navezati stike s filatelisti iz Škofje Loke. Poizvedovanja so ga privedla do Alberta Murna, ki je idejo o sodelovanju takoj sprejel z odprtimi rokami. Tako je leta 2001 nastalo združenje treh filatelističnih društev: Postzegelclub ORVAL Maasmechelen iz Belgije, Filatelistenverein Geilenkirchen iz Nemčije in FD Lovro Košir Škofja Loka. Ta trilateral (MA-GE-LO) je začela prirejati bienalne filatelistične razstave, izmenično v organizaciji ene od članic.

V istem letu se je društvo pridružilo še združenju filatelističnih društev Evrope Europhila, ki združuje 16 klubov iz 8 evropskih držav. Združenje je nastalo leta 1981 v belgijskem mestu Braine-l'Alleud. Europhila priredi vsako leto tekmovalno razstavo za člane in mladince. Prireditelji se izmenjujejo. Prvič so loški filatelisti nastopili na srečanju Europhile leta 2002 v Luksemburgu, ko so bili gostje kluba Cercle Philatélique de la CCE iz glavnega mesta Luksemburga. Leta 2003 je bila razstava Europhile v Belgiji. Prvič - že po dveh letih članstva - je razstavo MA-GE-LO PHILA 2003 pripravilo FD Lovro Košir.

16

Leta 2004 je minilo 200 let od rojstva našega rojaka Lovrenca Koširja (1804–1879). Priprave na proslavljanje so bile obširne in pravočasne. Tako nam je uspelo vključiti v redni program izdaje znamk tudi znamko ob 200-letnici rojstva Lovrenca Koširja, v Aleji znanih

Sl. 6: Pošta Slovenije je izdala priložnostno znamko

Ločanov pa je svoje mesto dobil spomenik Lovrencu Koširju. Ima obliko znamke, zaradi česar nekoliko odstopa od klasičnih doprsnih spomenikov in s tem poživlja Alejo. Izšel je tudi prevod monografije o Lovrencu Koširju avstrijskega raziskovalca dr. Ernesta Bernardinija. V okviru prireditev so bili organizirani simpozij o Lovrencu Koširju in dve filatelistični razstavi.

Prva je bila domača, 4. državna tekmovalna razstava LOKAFILA 2004, državno tekmovanje II. ranga. Druga razstava pa je bila EUROPHILA 2004. Na obeh je svoje delo prikazalo veliko število filatelistov, kakovost zbirk je bila na visokem nivoju. Društvo je v sodelovanju s Pošto Slovenije pripravilo tri priložnostne poštno žige, založilo je dotiskano dopisnico LOKAFILA 2004 in priložnostni ovitek EUROPHILA 2004. Pri oblikovanju je sodelovala akademska slikarka Maja Šubic, ki veliko ustvarja tudi na področju znamk.

Sl. 7: Občni zbor, 2009. Na levi: Srečko Beričič, predsednik, ob njem blagajničarka Nežka Rupar. Nasproti sedi gospodar društva Miha Šesek, proti desni Mitja Lešnjak, Primož Čebulj in Miha Fock član izvršnega odbora FZS. V ozadju Milan Pivk.

Zadnja leta se FD Lovro Košir še bolj intenzivno ukvarja z mladino. Dobro sodelovanje z osnovnimi šolami je pripeljalo do ustanovitve filatelističnih krožkov na OŠ Cvetka Golarja in na OŠ Škofja Loka–Mesto. Krožek na OŠ Cvetka Golarja je vodil član društva Mihael Šesek. Žal je zaradi majhnega interesa učencev krožek trenutno v krizi. Krožek na OŠ Škofja Loka–Mesto pa že leta uspešno deluje. Vodita ga predsednik društva Srečko Beričič in podpredsednik Janez Cerkvjenik. Z namenom prikazati delo krožkarjev in jim dati dodatno spodbudo je bila leta 2005 pripravljena 1. društvena mladinska filatelistična razstava.

Postavljena je bila v prostorih OŠ Škofja Loka–Mesto in bila predvsem med mladino deležna velikega zanimanja. Za mlade filateliste je pomembno, da njihovo delo podpira tudi združenje Europhila, ki vsako leto poleg nagrade v članski konkurenci podeli še nagrado v mladinski. Tako so mnogi naši mladi filatelisti že razstavljali tudi v tujini. Doma in v tujini so dosegli nekaj lepih uspehov. Na EUROPHILI 2004 na Finskem je le malo manjkalo, da bi bili najboljši v skupnem seštevku, a je tudi drugo mesto odmevalo med predstavniki evropskih klubov.

V letih od 2006 do 2008 je društvo pripravilo še več zanimivih in odmevnih razstav. Med odmevnejšimi so bile razstava ob Dnevu rudarjev in zapiranju Rudnika urana Žirovski vrh v Gorenji vasi, ob 50-letnici Knjižnice Ivana Tavčarja, v Dražgošah ob 65-letnici dražgoške bitke, spomnili pa smo se tudi 70-letnice Muzejskega društva Škofja Loka in 100-letnice Planinskega društva Škofja Loka.

Prijatelji iz združenja MA-GE-LO so društvo prosili, da bi prevzelo organizacijo razstave v letu 2009. Čeprav smo se zavedali velike odgovornosti, smo organizacijo sprejeli. Tako smo dobili priložnost, da dostojno proslavimo tudi 60-letnico društva. Celostno podobo je prijazno oblikovala akademska slikarka Maja Šubic.

18

Mednarodna razstava z razstavljavci iz Belgije, Nemčije in Slovenije je prikazala 26 eksponatov v članski in mladinski konkurenci. Ob tej priložnosti je izšla tudi dotiskana dopisnica in bil pripravljen priložnostni poštni žig. Janezu Cerkvniku, dolgoletnemu članu, tajniku, trenutno pa podpredsedniku društva, je bil ob tem jubileju za vloženo delo v razvoj društva podeljen naziv častnega člana. Istočasno so potekale aktivnosti ob 60-letnici FZS. Izvršni odbor FZS je priznanja ob svoji 60-letnici podelil tudi dvema članoma FD Lovro Košir, Mihaelu Focku in Mihaelu Šesku.

V letu 2007 so vodenje društva prevzeli: predsednik Srečko Beričič, podpredsednik Janez Cerkvnik, tajnik Matjaž Metaj, blagajničarka Nežka Rupar, gospodar društva Mihael Šesek in člani upravnega odbora Anton Kaštivnik, Mihael Fock in Bojan Šesek. V nadzornem odboru so bili Vinko Novak, Borut Podgoršek in Primož Čebulj. Pri stikih s Filatelistično zvezo pa je veliko pomagal naš član Mihael Fock, tudi član izvršnega odbora Filatelistične zveze Slovenije. Pri akcijah za postavitve razstav so poleg omenjenih pomembno sodelovali še Peter Grzetič, Klemen Bedekovič, Mitja Lešnjak in Dare Frlic.

Društvo je organiziralo več društvenih razstav posvečenih 65-letnici dražgoške bitke, 100-letnici Planinskega društva Škofja Loka in 70-letnici muzejskega društva. Pripravili so tudi

mladinsko društveno razstavo. V tem času sta v Škofji Loki delovala dva filatelistična krožka. Na OŠ Škofja Loka – Mesto sta bila mentorja Srečko Beričič in Janez Cerkvenik z okrog 20 krožkarji, na OŠ Cvetko Golar na Trati pa je v svet filatelije okrog 10 krožkarjev uvajal Mihael Šesek.

Člani kluba so razstavljali na razstavah: EUROPHILA 2007 in MA-GE-LO PHILA 2007 v Maasmechelenu v Belgiji, TRETJE OKNO v Kranju in na razstavah FIMERA/FIRAMLA v Trbovljah.

19

Sl. 8: Znak srečanja MA-GA-LO FILA 2009 oblikovanje Maje Šubic

V naslednjih letih sta oba krožka delovala s polno paro. Društvo je pripravilo več razstav, od katerih so bile najodmevnejše: 50-letnica Knjižnice Ivana Tavčarja, Dan rudarjev v Gorenji vasi, 120-letnica poklicnega izobraževanja v Škofji Loki, 90-letnica konca 1. svetovne vojne in kot najodmevnejša razstava MA-GE-LO PHILA 2009. Uspešna razstava MA-GE-LO PHILA in dobri rezultati pa še niso kazali, da združenje treh klubov počasi zamira, saj so prve znake tega procesa zanemarili. Tako nismo slutili, da bo ta razstava zadnja te vrste. Vzrok je bil v prvi vrsti neaktivnost nemških kolegov iz Geilenkirchena.

V letu 2010 je sodelovanje društva s kolegi iz Idrije pripeljalo do razstave 520 let rudarskih vezi med Idrijo in Škofja Loko. Društvo pa je pripravilo še razstavi ob 65-letnici konca 2. svetovne vojne, mladinsko društveno razstavo, razstavo ob 500. obletnici velikega potresa in

ob koncu leta, v sodelovanju z Muzejskim društvom in slikarko Majo Šubic, še filatelistično razstavo Mostovi, ki je podprla predstavitev knjige Lojzeta Zupanca Kamniti most z novimi ilustracijami Maje Šubic (prejšnjo izdajo knjige je ilustriral Gvido Birolla).

V naslednjem letu je bila zelo odmevna filatelistična razstava ob 20. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije. Razstavljavci iz celotnega območja Slovenije so pritegnili pozornost lokalne, pa tudi širše javnosti. Člani društva so sodelovali tudi na mednarodni razstavi EUROPHILA 2010 v Stockholmu.

Mladinci so jeseni 2011 razstavljali v Šolskem centru Škofja loka. Precej mladih razstavljavcev se je to leto vpisalo v Gimnazijo Škofja Loka ali v šoli Šolskega centra: Srednjo šolo za strojništvo in Srednjo šolo za lesarstvo. Pohvalno je, da s filatelijo, kljub obilici šolskega dela, niso povsem prenehali. Se pa to pozna pri zmanjšanju števila članov v krožkih na osnovni šoli. Krožek na OŠ Škofja Loka – Mesto še vedno uspešno deluje, medtem ko deluje krožek na OŠ Cvetka Golarja le še občasno. Člani društva so sodelovali tudi na mednarodni razstavi EUROPHILA 2011 v pobratenem mestu Maasmechelen v Belgiji. Uspešen nastop je bil znanilec boljše prihodnosti. Na sestanku klubov združenja Europhila je bila Škofja Loka izbrana za organizatorja sledečega srečanja.

20

Priprave na srečanje so stekle že v letu 2012, po novem letu pa še bolj intenzivno. Uspešno smo pomagali namestiti goste, pripravili 146 vitrin in brez napak izvedli prireditve. Končno je zaživela tudi kategorija Eno okno, ki so jo prvič ocenjevali ločeno. Ob podelitvi nagrad na Križni gori smo ugotovili, da je FD Lovro Košir zmagalo v dveh kategorijah. To je bilo sploh prvič, da je FD Lovro Košir Škofja Loka doseglo zmago. Še najbliže so ji bili mladinci na EUROPHILI 2005 na Finskem v mestu Vaasa, ko so z malo zaostanka za zmagovalci pristali na drugem mestu.

Po napornih pripravah je bila otvoritev razstave v petek, 21. septembra 2012, ob 18. uri v Sokolskem domu Škofja Loka. Prisotne so pozdravili predsednik društva Srečko Beričič, predsednik Državnega sveta mag. Blaž Kavčič, predsednik združenja Europhila Rudolf Klaus in podžupan občine Škofja Loka Tine Radinja. Prijavljenih je bilo 52 eksponatov. Na koncu se je predstavilo 50 filatelistov iz 6 držav, vsak s po enim eksponatom, v skupno 142 vitrinah. Na dan otvoritve je delovalo izpostavljeno poštno okence Pošte Slovenije. Možno je bilo uporabiti priložnostni poštni žig, ki ga je oblikovala akademska slikarka Maja Šubic. Društvo je izdalo tudi dotiskano dopisnico.

Sl. 9 Loški filatelisti s kolegi iz pobratenega mesta Maasmechelen

Za oboje je bilo zelo veliko zanimanja med filatelisti. Razstavo so podprli Občina Škofja Loka, župan občine Škofja Loka mag. Miha Ješe, Filatelistična zveza Slovenije in Pošta Slovenije, s prispevki in delom pa mnogi filatelisti.

Razstava je bila za domače društvo zelo uspešna. V posameznih kategorijah so zmagali:

- Tradicionalna filatelija: Mihael Fock (Companhia do Nyassa 1894–1929) 88 t., zlata medalja.

- Poštna zgodovina: Rudolf Klaus (Saarpost von 1945 bis 1948) 78 t., zlata medalja,

- Tematska filatelija: Aloysills Brull (Karneval Entlarvt) 80 t., zlata medalja,

- Poštne celine: Gianni Manzella (Les entiers postaux du Royaume d'Italie) 81 t., zlata medalja

- Mladinska filatelija: Nuša Cerar, (Konji) 67 t., srebrna medalja,

- Eno okno: Georg Klaus (Aus Frankreich per Saarland 1947-1948) 88 t., zlata medalja.

V skupni uvrstitvi je pri odraslih zmagalo FD Lovro Košir s 165 točkami pred C. PH. I. E. L. Luksemburg s 159 točkami. Tudi pri mladincih je zmagalo domače društvo s 132 točkami pred SFU Stockholm s 114 točkami. Pri eno-okenskih eksponatih, ki so bili prvič v

tekmovalnem programu, so zmagali filatelisti C. PH. I. E. L Luksemburg (166 točk), pred belgijskim društvom Orval Maasmechelen (164 točk).

V nedeljo je bil sestanek predstavnikov klubov združenja Europhila. Pregledali so tekoče delovanje in načrte za naprej. Odločeno je bilo, da bo naslednja razstava Europhile predvidoma 21. maja 2013 na Nizozemskem v mestu Heerlen v organizaciji dveh klubov: Philatelistenvereniging Fakteurke iz Klimmena in Eerste Kerkraadse Phil. Vereniging iz Kerkradea. Za leto 2014 pripravljajo razstavo filatelisti iz Vaase na Finskem.

Razstava ni uspela samo tekmovalno, ampak tudi organizacijsko, saj so vsi naši prijatelji iz Evrope zadovoljni odhajali domov.

Ker je društvo vse svoje napore vložilo v EUROPHILO, sta bili za to leto planirani le še dve drugi filatelistični razstavi. Tradicionalna razstava ob 70. obletnici dražgoške bitke je bila že v začetku januarja. Razstavo društvo pripravi tradicionalno vsako peto leto. Druga razstava ob 150. obletnici ustanovitve čitalnice v Škofji Loki pa je bila zadnji teden novembra. Vendar je prišel še predlog Športne zveze za sodelovanje. Ob prvem nočnem teku 4 mostov smo pripravili mladinsko filatelistično razstavo in s tem preprečili, da bi prekinili tradicijo mladinskih filatelističnih razstav.

22

Če je bilo leto 2012 leto kvalitete in zmag, pa je naslednje leto postreglo s kvantiteto. Organizirali smo rekordnih 7 filatelističnih razstav.

V marcu je bila na vrsti MLADINSKA LOKAFILA 2013. Ker je večina krožkarjev z osnovnih šol že prestopila prag srednjih šol, je bila organizirana v Šolskem centru Škofja Loka ob pomoči Gimnazije Škofja Loka. Razstava je bila zastavljena bolj ambiciozno, saj je bila meddruštvena. K sodelovanju smo povabili mlade filateliste iz OŠ Marija Vera Kamnik in iz OŠ Prebold...

Sl. 10: Z otvoritve mladinske razstave TEK 4 MOSTOV 2012 z leve Matjaž Metaj – tajnik FD Lovro Košir, Srečko Beričič – predsednik FD Lovro Košir, Zdenko Tomc – član, župan Miha Ješe in Veselko Guštin – tajnik FZS

23

Za drugo ponovitev nočnega Teka 4 mostov smo organizirali mladinsko razstavo na OŠ Ivana Groharja v Podlubniku. Sodelovali so mladinci društva. Zanimanja med osnovnošolci je bilo veliko.

To pa je bilo tudi leto, ko je društvo po dolgem času preseglo meje loškega območja. Z dvema razstavama smo šli v Ljubljano. Prva je bila ob 90. skoku čez kožo (sprejem brucov v rudarski stan) v sodelovanju z Naravoslovno-tehniško fakulteto v Ljubljani. Druga pa filatelistična razstava ob Dnevu državnosti. Razstava je bila organizirana v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo RS. Postavljena je bila v avli ministrstva, Vojkova cesta 55, Ljubljana. Otvoritev je bila 5. junija 2013. Razstavljeni sta bili zbirki „ZGODOVINA LETALSTVA“ Boruta Podgorška in „SLOVENIJA OD GENERALA MAISTRA DO SAMOSTOJNOSTI“ (1918 - 1991) dr. Janeza Cerkvénika.

Sledila je filatelistična razstava 110. obletnica rojstva dr. Tineta Debeljaka. Razstavo smo organizirali v sodelovanju z Muzejskim društvom Škofja Loka. Razstavljena je bila zbirka dr. Janeza Cerkvénika MUZEJSKI EKSPONATI IN KULTURNA DEDIŠČINA. Izdelan je bil priložnostni poštni žig z motivom naslova knjige ŠKOFJA LOKA IN LOŠKO GOSPOSTVO 973 - 1803. Pripravili so tudi dotiskano dopisnico z motivom doprskih kipov dr. Pavleta Blaznika, dr. Tineta Debeljaka in dr. Franceta Planine, katerih doprski kipi so postavljeni v Aleji znamenitih Ločanov.

Filatelistični krožek na OŠ Škofja Loka – Mesto je po 10 letih iz rednega prešel na občasno delovanje. Zato so ob 80-letnici delovanja OŠ Škofja Loka – Mesto pripravili veliko mladinsko društveno razstavo. Na njej so se predstavili vsi pomembnejši krožkarji. Tako so obeležili tudi 10-letnico delovanja krožka. Krožek je deloval sicer tudi že prej pod mentorstvom staroste loških filatelistov, Alberta Murna. Na razstavi se je predstavilo 20 krožkarjev z eksponati, ki so dobivali visoke ocene doma in v tujini (EUROPHILA, MA-GELO PHILA, MARIBORFILA 2012 – BALKANFILA, FIRAMLA, COLLECTA in ENO OKNO Kranj).

24

Proti koncu leta smo z veseljem sprejeli pobudo filatelista Antona Beoviča za sodelovanje z Društvom ŠmaR Žiri pri organizaciji filatelistične razstave. Tako smo šli zopet izven Škofje Loke. Tokrat smo se predstavili v Žireh. Najbolj nenavadno je bilo prizorišče razstave. Društvo ŠmaR ima namreč v uporabi enega od zvonikov cerkve sv. Martina v Žireh. V njem so v dveh nadstropjih uredili manjši razstavni prostor. Tu so razstavljali že mnogi lokalni slikarji in kiparji in končno je padla pobuda, da bi enkrat razstavili tudi znamke.

Času primerno smo predstavili božično tematiko in obiske papeža Janeza Pavla II pri nas in v naši okolici. Predstavljeni sta bili zbirki Božič na znamkah in razglednicah dr. Janeza Cerkvénika in Papež Janez Pavel II. na obisku Matjaža Metaja. Razstava je skupno obsegala 10 vitrin po 4 razstavne liste.

Otvoritve razstave so se udeležili župan občine Žiri mag. Janez Žakelj, predsednik društva ŠmaR Jože Stanonik, upravnica pošte Žiri Smiljana Berčič in predsednik FD Lovro Košir Srečko Beričič ter mnogi člani obeh društev z znanci in prijatelji. Filatelistično društvo je ob tej priložnosti izdalo priložnostni poštni žig, ki ga je oblikoval Matjaž Metaj, in je bil na voljo le na pošti Žiri. Društvo ŠmaR pa je izdelalo osebno znamko z motivom device Marije v čipki in znakom društva ŠmaR v tehniki vžiganja v les.

Sl. 11: Priložnostni ovitek

Ko gledamo nazaj in vidimo, kako so se gradili temelji delovanja društva, si ne moremo kaj, da ne bi pogledali tudi v prihodnost. Preroki nismo, pa vendar vidimo, da ima društvo tak zagon, da smo lahko prepričani, da ga bo inercija gnala naprej na neskončni poti društvenega življenja. Zato smo vsi, ki smo do sedaj sodelovali v društvu, lahko na to upravičeno ponosni.

25

Sl. 12: Udeleženci izobraževanja o tematski filateliji ob spomeniku Lovrencu Koširju v aleji zaslužnih Ločanov leta 2010

Dr. Janez Cerkvnik

Na rob 210. obletnice rojstva Lovrenca Koširja in 135-letnice njegove smrti (1804 -1879)

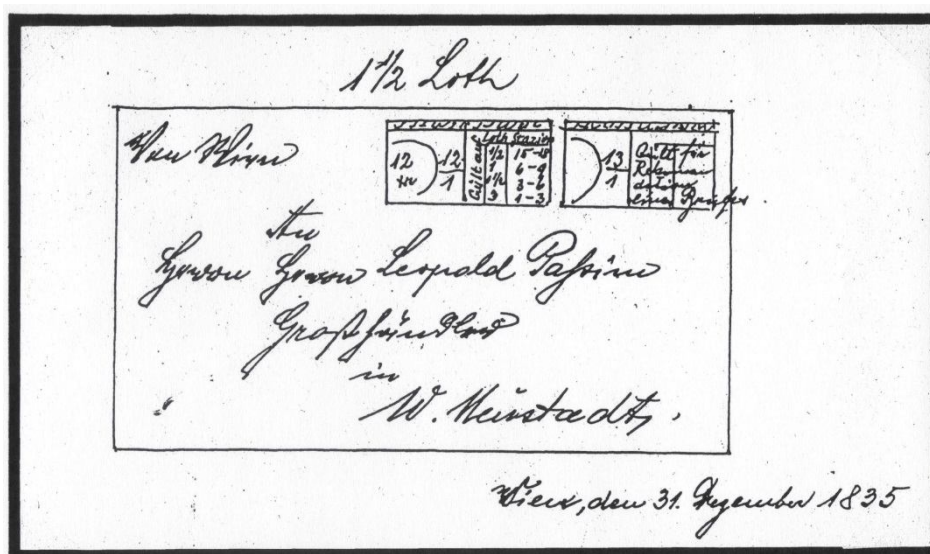
65-letni jubilej FD Lovro Košir Škofja Loka je povezan tudi z dvema letnicama loškega rojaka Lovrenca Koširja (1804 - 1879). Letos 29. julija bo minilo točno 210 let od rojstva in 7. avgusta 135 let od smrti Lovrenca Koširja iz Spodnje Luše, kjer še danes stoji njegova rojstna hiša in le nekaj korakov stran ob cesti spominsko znamenje z njegovim portretom.

Vsakič, ko naše filatelistično društvo, ki nosi ime po pobudniku poštne znamke, obhaja svoj jubilej, se moramo spomniti Lovrenca Koširja, ki je leta 1836 prvič svojim predpostavljenim na pošti predstavil svoj predlog o plačevanju poštne s pisemsko (poštno) znamko. Vendar njegovega predloga niso sprejeli. Le nekaj let kasneje je angleški učitelj Rowland Hill uspel prepričati okostenelo angleško poštno upravo, da je leta 1839 sprejela njegovo finančno poštno reformo, med drugim tudi obračunavanje stroškov poštne s pisemsko znamko, ki bo nalepljena na pisemski ovojnici. Leta 1840 je luč sveta zagledala prva poštna znamka na svetu - črni peni, ki so jo v Veliki Britaniji od 5. maja 1840 na poštne okence ljudi lepili na pisma. V začetku so imeli poštni uslužbenci pri okencih kar precej dela, ker so se ljudje izogibali lepljenju znamk, saj so bojda nekateri ljudje dobili v ustih alergijo od lepila na znamkah, ker so znamke lepili kar z jezikom. Poleg te nevšečnosti se je barvilo, uporabljeno pri žigosanju znamk, zelo lahko raztopilo v vodi in uporabniki so znamke lahko ponovno uporabili. Zato je moral kemik izdelati barvilo za žigosanje znamk, ki je bilo vodoodporno. Vse našteje težave je angleška pošta kmalu odpravila in šele nekaj let kasneje se je izkazalo, kakšne prihranke je omogočilo odkritje poštne znamke. Rowland Hill je postal visok uradnik pošte v Veliki Britaniji. Med drugim je bil odgovoren tudi za organizacijo poštne službe v Avstraliji. Leta 1860 je Hilla britanska kraljica Viktorija imenovala za velikega viteza Batha in dobil je lordski naslov »SIR«. Postal je član Royal Society in prejel častni doktorat univerze v Oxfordu. Upokojil se je leta 1864 finančno preskrbljen in z vsem bliščem, ki mu ga je prinesla finančna poštna reforma s posebnim poudarkom na odkritju poštne znamke.

In Lovrenc Košir? Poštna znamka je bila od tedaj naprej, ko je Hill uspel, Koširjeva ne nočna, temveč vsakodnevna mora. Po izidu črnega penija in po izidu prve znamke junija 1850 v deželah takratne habsburške monarhije je kljub temu še večkrat poskušal z dokazovanjem svoje ideje o poštni znamki (sl. 13), npr. leta 1858 pri odpravništvu poslov Kraljevine Saške

na Dunaju, s člankom, ki je bil objavljen v časopisu »Wiener Zeitung« leta 1864 in na 1. poštne kongresu v Bernu leta 1874. Vse njegove vloge so bile zavržene kot slabo obrazložene. Košir je bil na drugi strani zelo delaven in zagnan finančni uslužbenec takratne poštne uprave, zato je ta neuspeh težko prenašal in se je večkrat tudi v časopisnih člankih prepiral s svojimi nasprotniki. Po tem udarcu se Košir ni več pobral, tako rekoč v revščini, bolan in osamljen je leta 1879 umrl v mestni hiralnici na Dunaju. Tega leta je v Veliki Britaniji umrl tudi izumitelj poštne znamke Sir Rowland Hill.

Dve filatelistični društvi se danes imenujeta po Lovrencu Koširju, eno je FD Lovrenc Košir iz Trsta in naše v Škofji Loki, ki je bilo ustanovljeno leta 1949. Verjetno bi Košir odšel v pozabo, ker je v arhivih po Evropi o Koširju ostalo zelo malo gradiva, če idrijski rojak Ferdinand Kobal po koncu II. svetovne vojne leta 1945 ne bi vztrajno in sistematično začel zbirati arhivsko gradivo o njem. Njegova zasluga je tudi izdaja prvih znamk leta 1948 s portretom Koširja in letalske znamke (sl. 12), ki jih je izdala takratna PTT Jugoslavije.

Sl. 13: Osnutek poštne znamke L. Koširja za pismo teže A lota iz leta 1836

Na znamki za 15.- din je prikazan portret Koširja, njegova rojstna hiša in letalo v letu nad njo. Načrt za to znamko je izdelal Sreten Grujić iz Beograda, natisnjena je bila v linijskem globokem tisku v polah po 50 znamk. Znamka ima tudi privesek na katerem piše v srbohrvaščini in francoščini: v spomin na Lovrenca Koširja idejnega tvorca prve poštne znamke v letu 1836, rojenega 29. 7. 1804 v Sp. Luši, LR Slovenija - Jugoslavija.

Sl. 14: Letalska znamka za 15.- din iz leta 1948

Podlaga za to znamko je bila risba Ferdinanda Kobala iz leta 1940 (sl. 15). Rojstno hišo L. Koširja je S. Grujič postavil v okolje, kjer se v ozadju na znamki vidijo gore (mogoče Ratitovec ali celo Triglav), kar pa je popolnoma skregano z realnostjo, ker se iz »Fojkarjeve domačije«, kot se po domače reče pri Koširjevih v Spodnji Luši, vidita le Stari vrh in okoliško hribovje. Ferdinand Kopal je zato pri S. Grujiču protestiral, vendar ni uspel, ker je bila znamka že pripravljena za tisk.

28

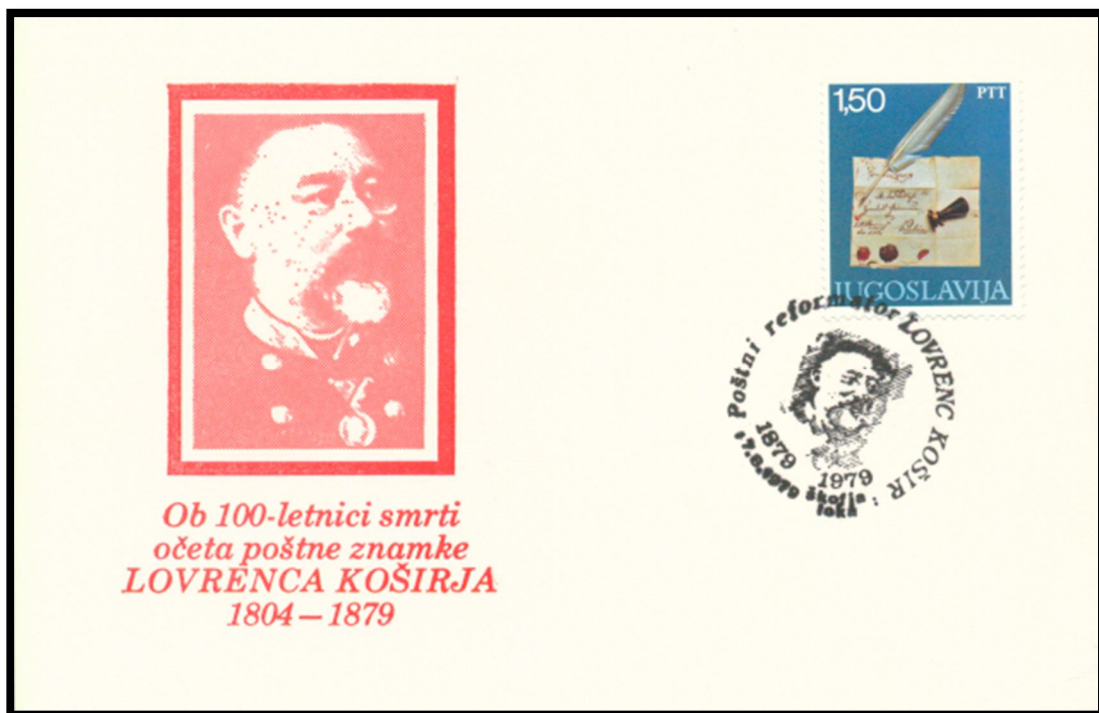
Sl. 15: Risba F. Kobala iz leta 1940 - rojstna hiša L. Koširja

V Titovi Jugoslaviji in to v času od leta 1945 do 1979 so se kopja na ramenih Koširja spet začela lomiti, ko je avstrijska pošta izdala znamko ob 100-letnici Koširjeve smrti (1879 - 1979) s pomenljivim pripisom na znamki »Lovrenc Košir pionir poštna (pisemske) znamke (si. 16).

Sl. 16: Avstrijska znamka izdana leta 1979

Istega leta smo člani FD organizirali večjo filatelistično razstavo ob 30-letnici obstoja filatelističnega društva v Škofji Loki (1949 - 1979) in 100-letnici smrti Lovrenca Koširja. Za to priložnost smo izdali spominsko dopisnico z izpisom » Ob 100-letnici smrti očeta poštne znamke Lovrenca Koširja (1804 - 1879)« (si. 17).

Sl. 17: Spominska dopisnica izdana za LOKAFILA '79

Z razstavo LOKAFILA '79 se je začel pravi pisni boj v takratnem dnevnem časopisju (Delo, Dnevnik, TT, itd.), kdo bo Koširja bolj očrnil in na drugi strani, kdo bo zapisal njegove zasluge za idejo o poštni znamki. Nazadnje se je tudi v okviru FZS (Filatelistične zveze Slovenije) izoblikovalo mnenje, da je bil Košir poštni reformator. Lovrenc Košir nikakor ni

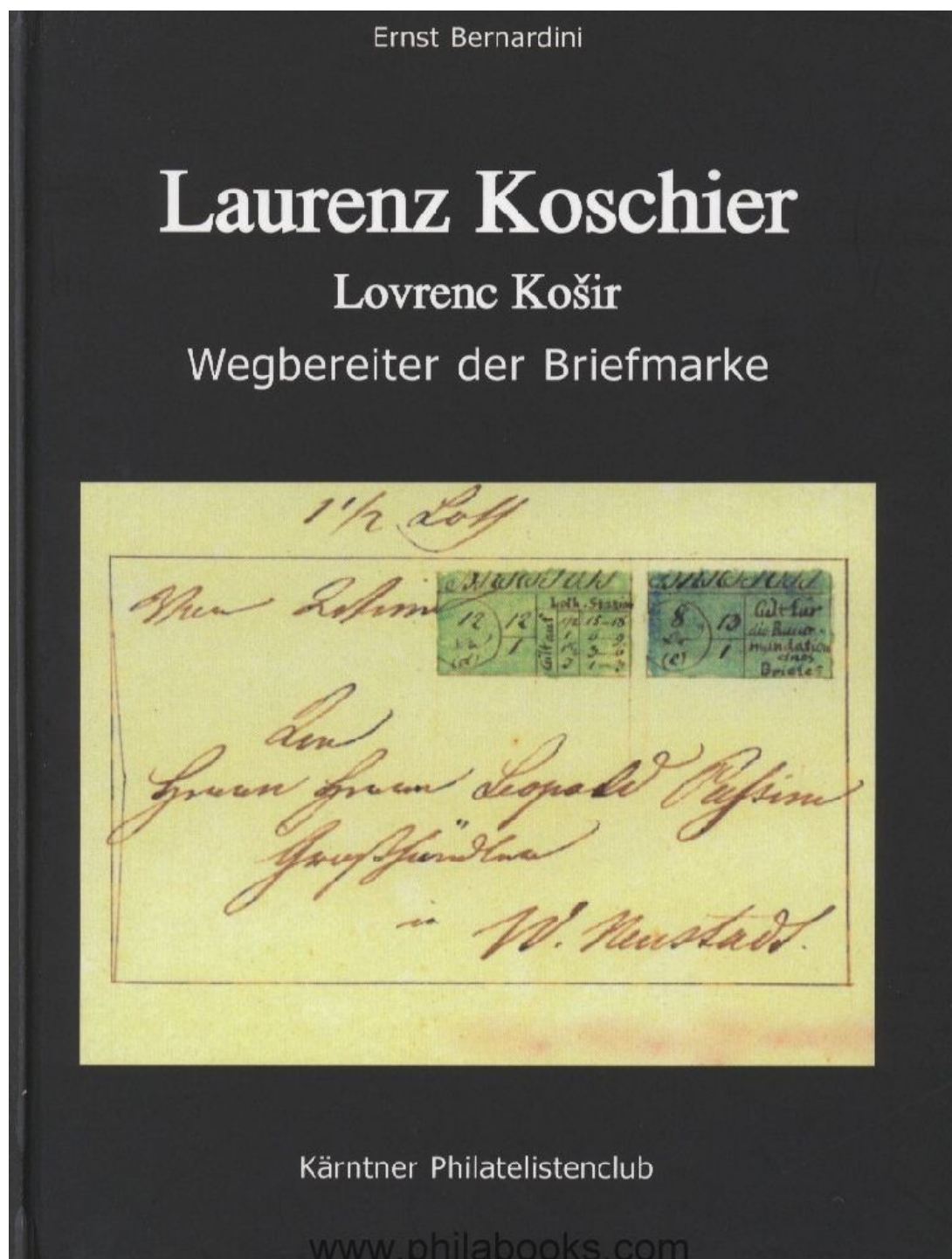
bil poštni reformator, ker ni reformiral pošte kot organizacije, temveč je bil le reformator finančne poštne službe.

Leta 2004 pa je naše filatelistično društvo organiziralo IV. državno filatelistično razstavo LOKAFILA 2004 ob 200-letnici rojstva Lovrenca Koširja. To razstavo pa sta zaznamovala dva pomembna dogodka. Pošta Slovenije je izdala priložnostno znamko, esej in priložnostni žig, Koroški filatelistični klub iz Celovca pa je pripravil promocijo knjige - biografije Lovrenca Koširja - izpod peresa dr. Ernsta Bernardinija z Dunaja.

Sl. 18: Priložnostna znamka Pošte Slovenije in OPD ob 200-letnici rojstva L. Koširja

Vsi prepiri okrog Koširja so nazadnje le prinesli »odrešenje« v obliki knjige, ki jo je napisal dr. Ernst Bernardini. Knjiga (biografija L. Koširja) je izšla v nemškem jeziku (Wegbereiter der Briefmarke) in v slovenščini (Znanilec poštne znamke) (sl. 19).

31

Sl. 19: Naslovnica knjige dr. E. Bernardinija iz leta 2004

V tej biografiji so sistematično in znanstveno obdelani vsi znani dokumenti o Lovrencu Koširju iz arhivov v krajih, kjer je Košir služboval (Ljubljana, Benetke, Milano, Zagreb in Dunaj) ter gradivo Ferdinanda Kobala, Alberta Murna, ter drugih filatelistov in Pošte Slovenije.

To delo je neprecenljivo za nas Slovence, ne le za filateliste, temveč na splošno, ker na poljuden, obenem pa na znanstven način prikaže Lovrenca Koširja, našega rojaka iz Selške doline, ki bi bil zapisan pozabi, če nas dr. Ernst Bernardini ne bi podučil, kako se takim stvarjem streže. Vsak dokument se ovrednoti in šele temeljita analiza posameznega spisa da na koncu sliko ali mozaik, ki prikaže opisanega v pravi luči. Žal se Slovenci prevečkrat spravimo na dva okopa in preko reke prepričujemo drug drugega, kdo bo koga po že videnem scenariju »nadmudrio«, namesto da bi združili moči in na enostavnejši, predvsem pa cenejši način, hitreje rešili marsikateri problem.

32

Sl. 20: Postavljanje razstave 110. Obletnica rojstva dr. Pavla blaznika (1903 – 2013) prvoga predsednika muzejskega društva Škofja Loka (z leve dr. Janez cerkvenik, Dare Frlic, mag. Srečko Beričič, Vincencij Novak in Peter Grzetič)

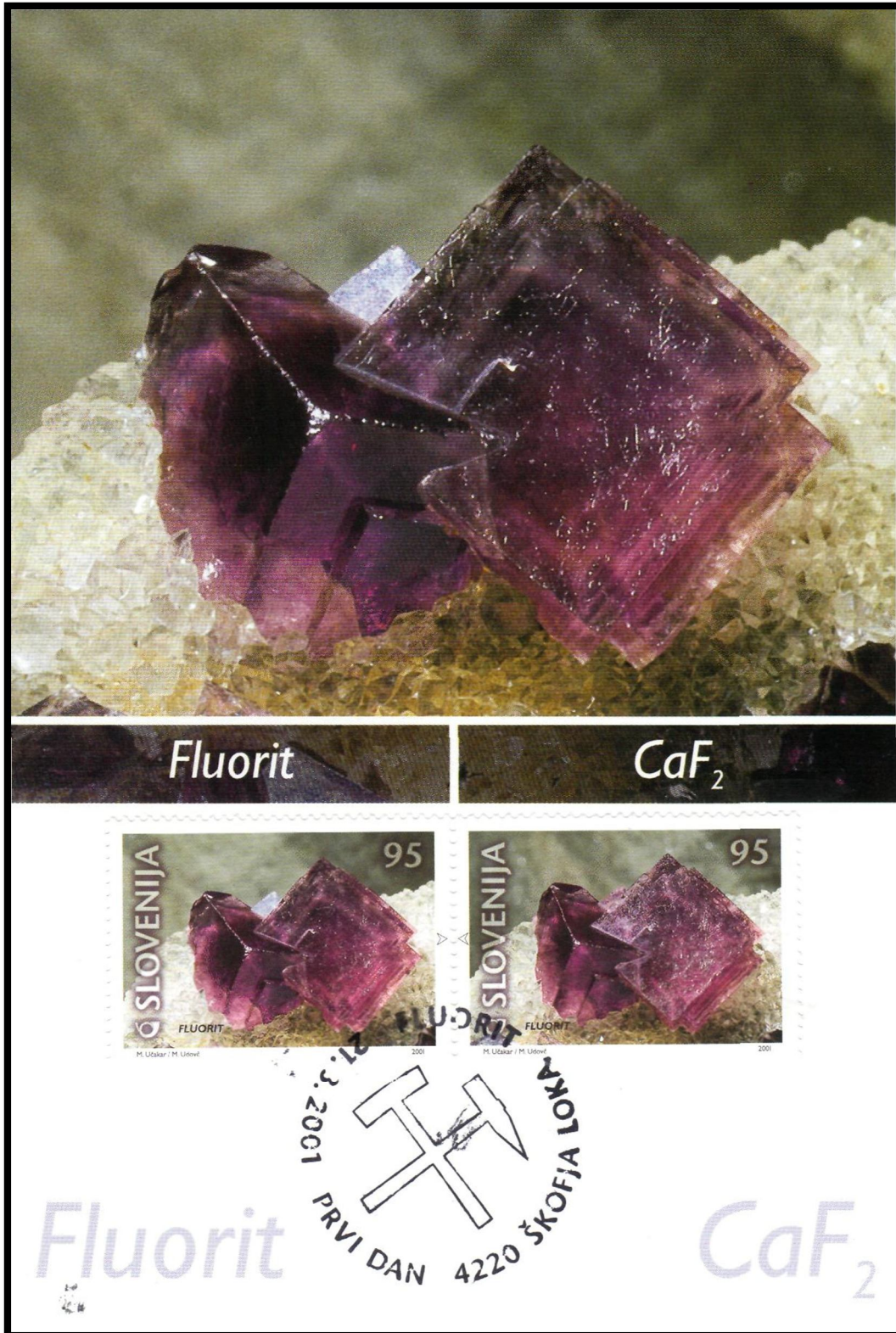
Matjaž Metaj

Izdaje FD Lovro Košir Škofja Loka (2000 – 2013)

Tudi v zadnjem obdobju društvo nadaljuje tradicijo stalnega izdavanja filatelističnih izdaj. Najpogosteje so to priložnostni poštni žigi, velikokrat pa se žigu pridruži dotiskana dopisnica ali pa vsaj ovitek Manj pa je maksimum kart, ki so bolj zahtevne za oblikovanje. Priložnostnim dotiskom na dopisnicah in ovitkih, maksimum kartam in podobnim izdajam so se v zadnjih letih pridružile še osebne znamke, kar je omogočila Pošta Slovenije. Pri mnogih izdajah nam pomagajo soorganizatorji filatelističnih razstav. Vsi posamezni so omenjeni pri vsaki izdaji posebej. Razvoj sodobne tiskarske in računalniške tehnike nam omogoča zmanjšanje stroškov in skrajšanje časov izdelave filatelističnih izdaj.

Priložnost: Škofjeloški pasijon
Kraj in datum: Škofja Loka, 8. 4. 2000
Izdaja: Dotiskani ovitek, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Jure Miklavc

Priložnost: Izdaja znamke fluorit

Kraj in datum: Škofja Loka, 21. 3. 2001

Izdaja: Maksimum karta

Oblikovanje: Pošta Slovenije

Priložnost: Evropsko prvenstvo v košarki za mladinke
Kraj in datum: Škofja Loka, 20. 7. 2002
Izdaja: Dotiskani ovitek, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Jure Miklavc

Priložnost: Razstava mineralov, kamnov in fosilov
Kraj in datum: Škofja Loka, 29. 3. 2003
Izdaja: Dotiskani ovitek, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Maja Šubic

Priložnost: 200. Obletnica rojstva Lovrenca Koširja 1804 –2004

Kraj in datum: Škofja Loka, 21. 5. 2004

Izdaja: OPD , priložnostna znamka, priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Pošta Slovenije (OPD, znamka, PPŽ,), Maja Šubic PPŽ

36

Priložnost: Mladinska filatelistična razstava LOKAFILA 2005

Kraj in datum: Škofja Loka, 25. 6. 2005

Izdaja: Dotiskani ovitek, priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Andro Alujevič

Priložnost: 60 let od zmagre nad fašizmom
Kraj in datum: Škofja Loka, 25. 4. 2005
Izdaja: Dotiskani ovitek, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Andro Alujevič

Priložnost: 1000 let Godešiča
Kraj in datum: Škofja Loka, 23. 6. 2006
Izdaja: Dotiskana dopisnica, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Domen Križaj

Priložnost: 100 let športa v Škofji Loki
Kraj in datum: Škofja Loka, 28. 6. 2006
Izdaja: Dotiskana dopisnica, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Domen Križaj

38

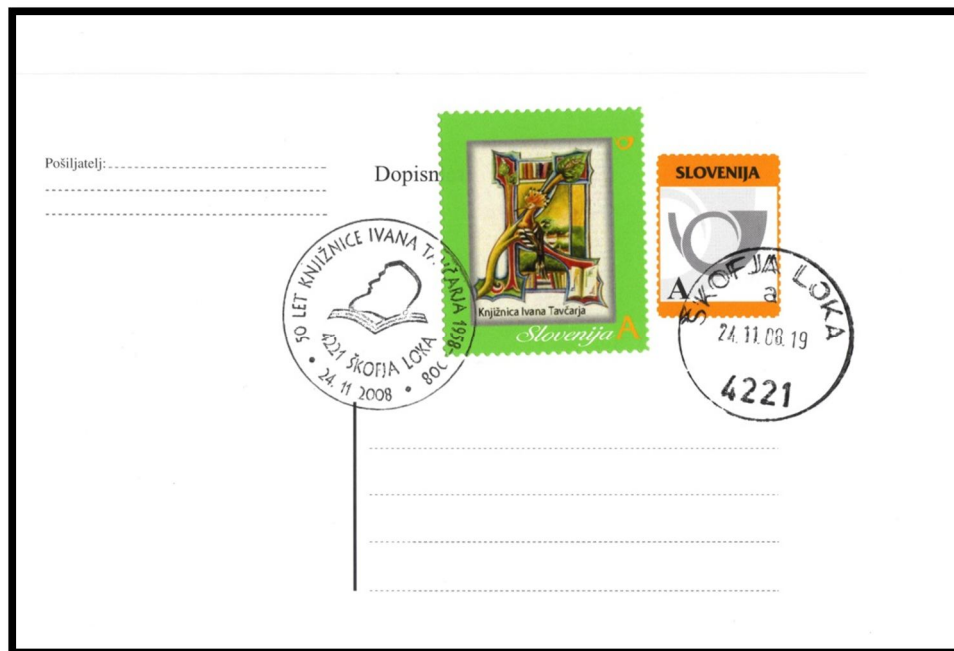
Priložnost: 65. obletnica dražgoške bitke
Kraj in datum: Železniki, 14. 1. 2007
Izdaja: Dotiskana dopisnica, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: GES Derlink

Priložnost: 70 let Muzejskega društva Škofja Loka
Kraj in datum: Škofja Loka, 27. 6. 2007
Izdaja: Dotiskana dopisnica, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: GES Derlink

Priložnost: 100 let Planinskega društva Škofja Loka
Kraj in datum: Škofja Loka, 24. 11. 2007
Izdaja: Dotiskana dopisnica, osebna znamka, priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Jože Stanonik

Priložnost: 50 let Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka

Kraj in datum: Škofja Loka, 24. 11. 2008

Izdaja: Osebna znamka, priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Marija Lebar, GES Derlink

40

Priložnost: 90 let konca 1. svetovne vojne

Kraj in datum: Škofja Loka, 19. 6. 2008

Izdaja: Priložnostni ovitek, osebna znamka

Oblikovanje: Janko Štampfl (ovitek), Metod Frlac (osebna poštna znamka)

Priložnost: Dan rudarjev, 3. julij

Kraj in datum: Gorenja vas, 3. 7. 2008

Izdaja: Priložnostni ovitek, osebna znamka, priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Tomaž Lunder (slika), Janko Štampfl (ovitek), Srečko Beričič in GES Derlink (PPŽ)

41

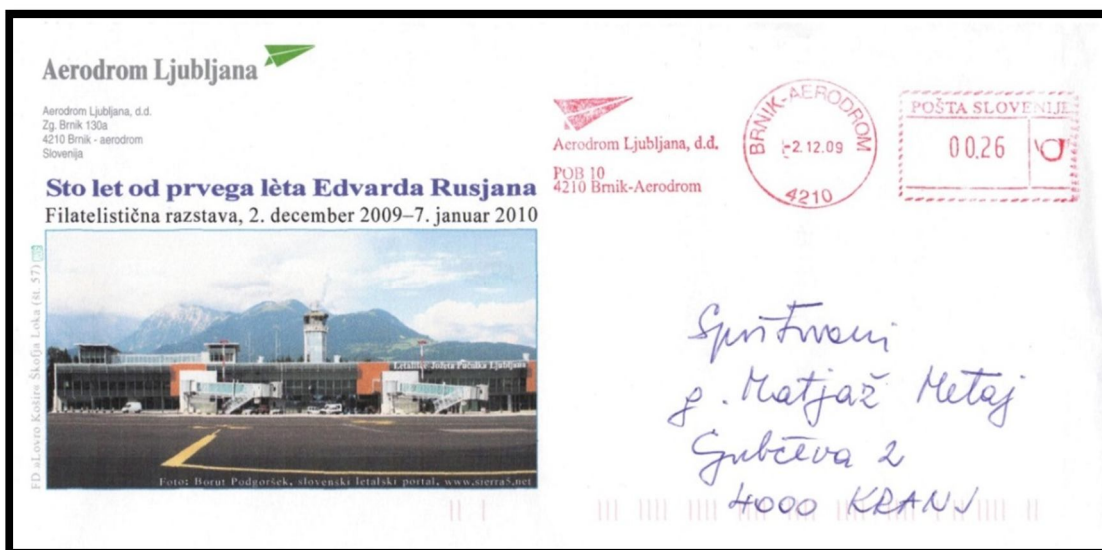

Priložnost: 70 let Loškega muzeja

Kraj in datum: Škofja Loka, 15. 5. 2009

Izdaja: Maksimum karta

Oblikovanje: Loški muzej

Priložnost: 100 let prvega leta Edvarda Rusjana

Kraj in datum: Brnik – Aerodrom, 2. 12. 2009

Izdaja: Odtis žigosalnega stroja

Oblikovanje: Borut Podgoršek (ovitek)

42

Priložnost: 120 let poklicnega izobraževanja v Škofji Loki

Kraj in datum: Škofja Loka, 20. 10. 2009

Izdaja: Maksimum karta

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ, osebna znamka), Nives Lunder (razglednica)

Priložnost: 120 let poklicnega izobraževanja v Škofji Loki

Kraj in datum: Škofja Loka, 20. 10. 2009

Izdaja: dotiskani ovitek in priložnostni poštni žig, osebna znamka

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ, osebna znamka), Janko Štampflj (ovitek)

43

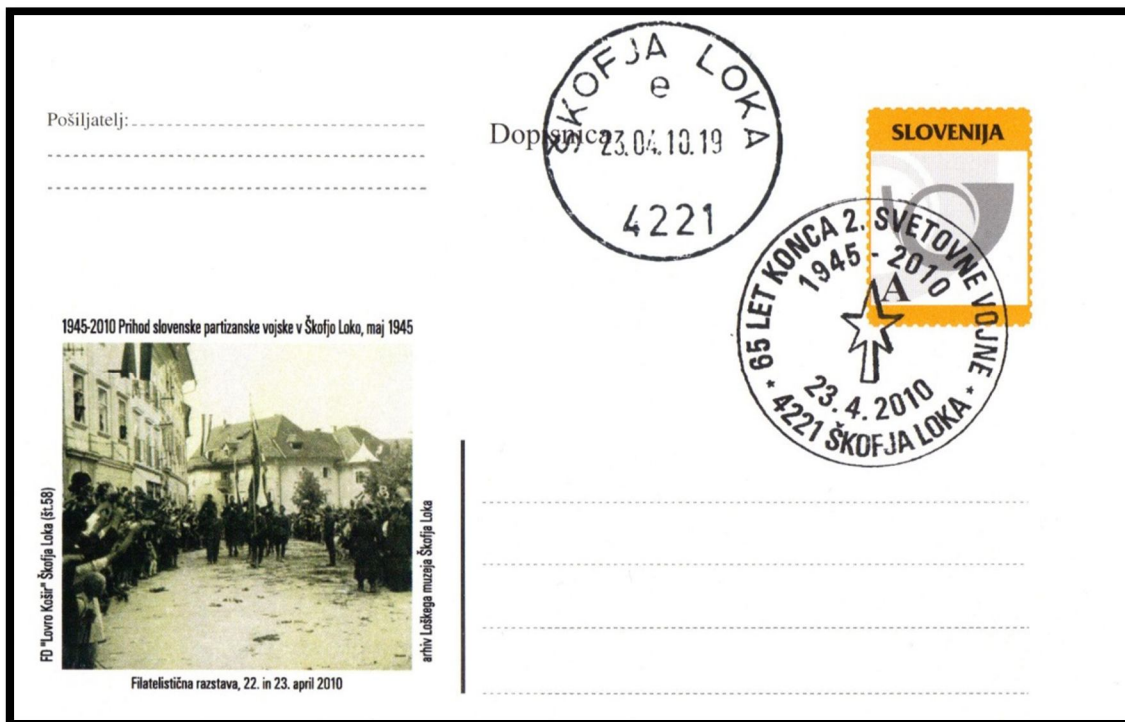

Priložnost: MA-GA-LO PHILA 2009 filatelistična razstava

Kraj in datum: Škofja Loka, 19. 6. 2009

Izdaja: Dotiskana dopisnica

Oblikovanje: Maja Šubic

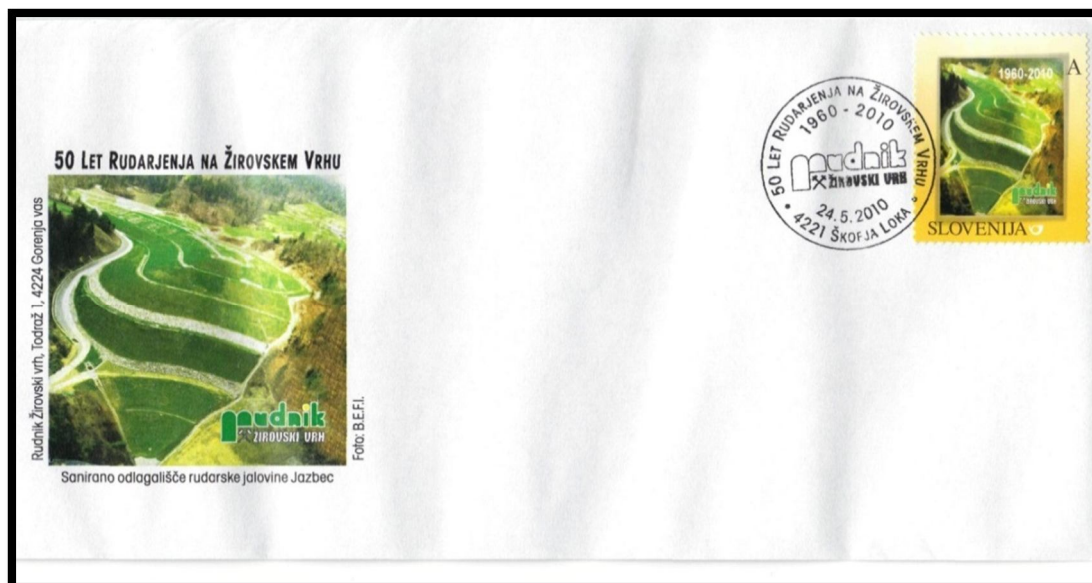
Priložnost: 50 let let od konca 2. svetovne vojne

Kraj in datum Škofja Loka, 23. 4. 2010

Izdaja: Dotiskana dopisnica, priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Srečko Beričič in GES Derlink

44

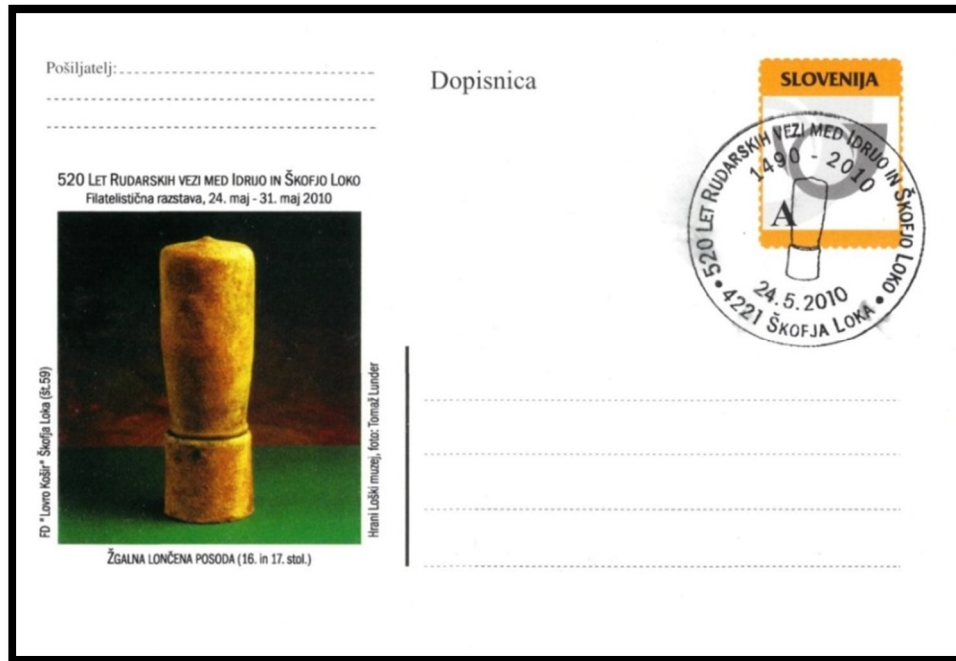

Priložnost: 50 let rudarjenja na Žirovskem vrhu

Kraj in datum Škofja Loka, 24. 5. 2010

Izdaja: Dotiskani ovitek in osebna znamka

Oblikovanje: BFFL in RUŽV (ovitek), Srečko Beričič in GES Derlink (PPŽ)

Priložnost: 520 let rudarskih vezi med Idrijo in Škofjo Loko

Kraj in datum: Škofja Loka, 24. 5. 2010

Izdaja: Dotiskana dopisnica, PPŽ

Oblikovanje: Tomaž Lunder, Primož Derlink (PPŽ)

45

Priložnost: Mladinska filatelistična razstava MLADINSKA LOKAFILA 2010

Kraj in datum: Škofja Loka; 15. 6. 2010

Izdaja: dotiskana dopisnica, PPŽ

Oblikovanje: Srečko Beričič, Primož Derlink (PPŽ)

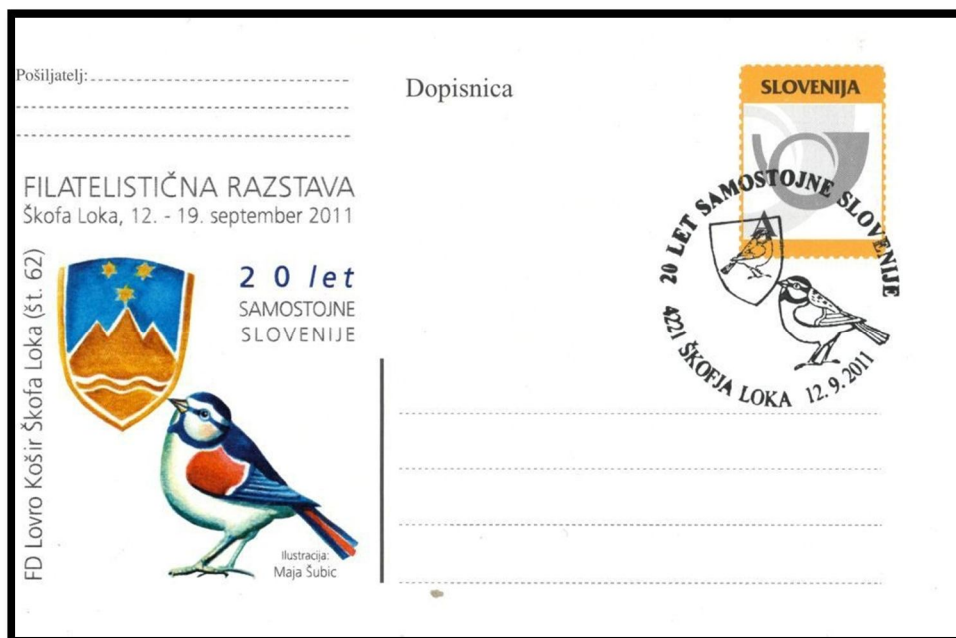
Priložnost: Blaznikov večer – Kamniti most

Kraj in datum: Škofja Loka, 10. 11. 2010

Izdaja: Maksimum karta

Oblikovanje: Maja Šubic

46

Priložnost: 20 let samostojne Slovenije

Kraj in datum: Škofja Loka, 12. 9. 2011

Izdaja: dotiskana dopisnica, PPŽ

Oblikovanje: Maja Šubic

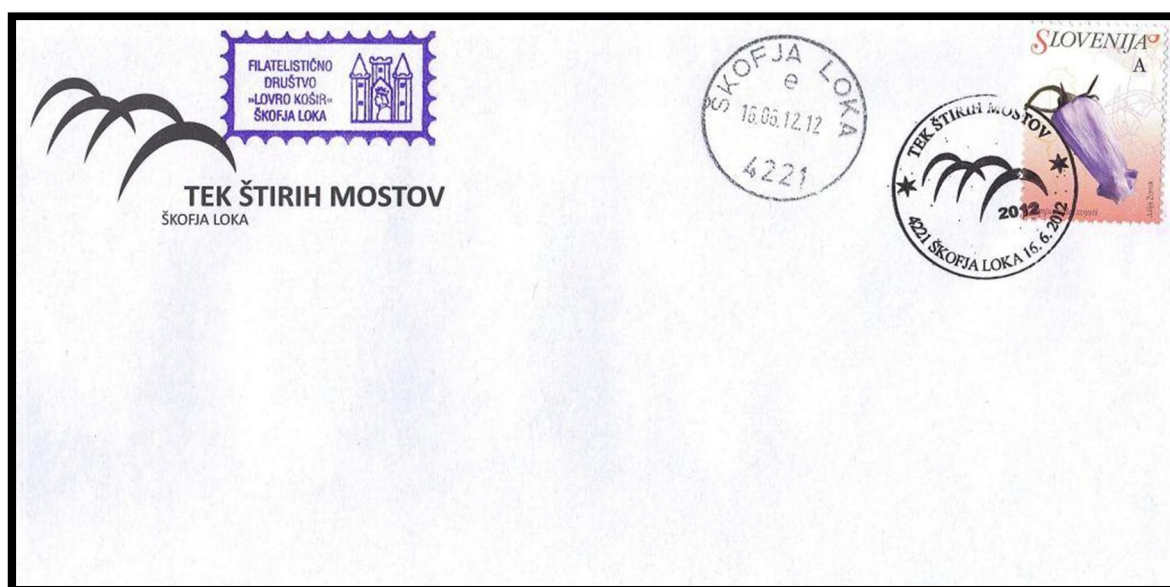
Priložnost: 70. obletnica dražgoške bitke

Kraj in datum: Železniki, 8. 1. 2012

Izdaja: priložnostni poštni žig na ilustrirani dopisnici Pošte Slovenije

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ)

47

Priložnost: 1. tek 4 mostov

Kraj in datum: Škofja Loka, 23. 11. 2012

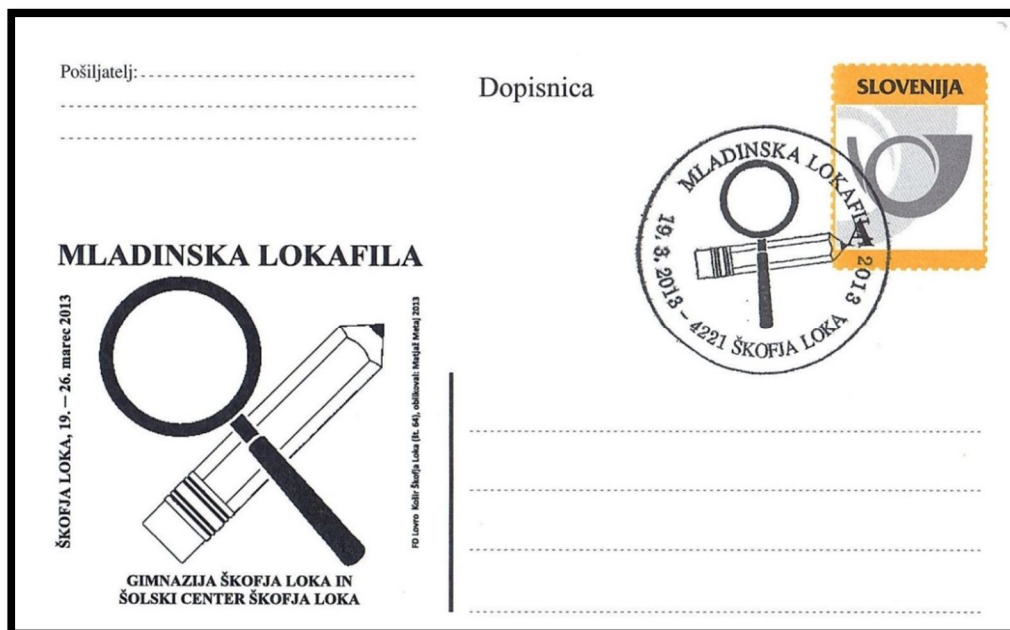
Izdaja: dotiskani ovitek in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ), Zavod za šport Škofja Loka (ovitek)

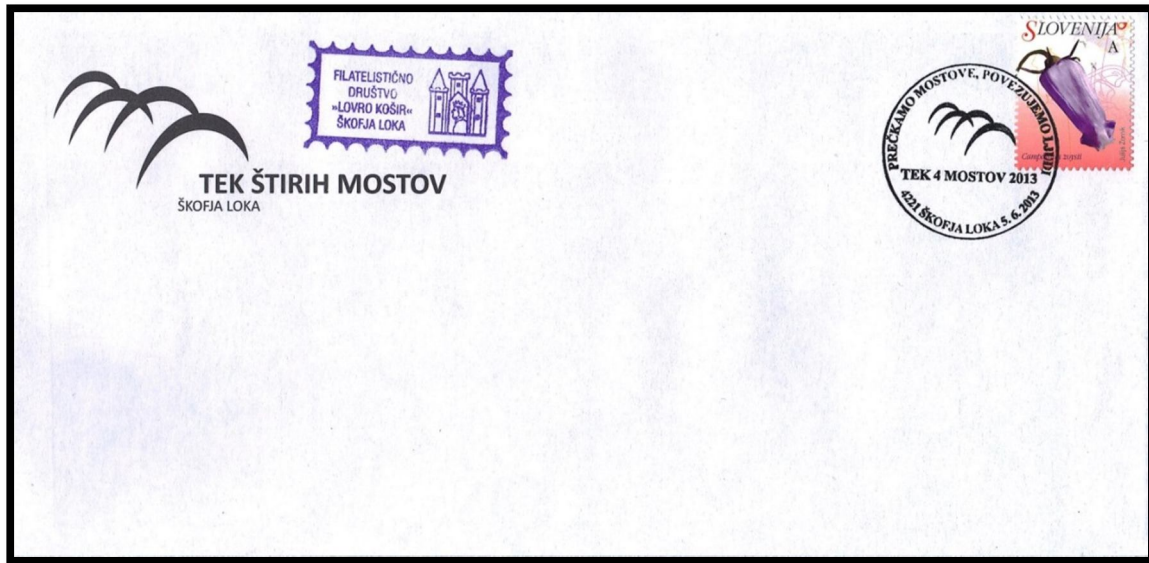

Priložnost: 150 let Narodna čitalnica v Loki
Kraj in datum: Škofja Loka, 23. 11. 2013
Izdaja: dotiskana dopisnica in priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ)

48

Priložnost: Meddruštvena mladinska filatelistična razstava LOKAFILA 2013
Kraj in datum: Škofja Loka, 19. 3. 2013
Izdaja: dotiskana dopisnica in priložnostni poštni žig
Oblikovanje: Matjaž Metaj

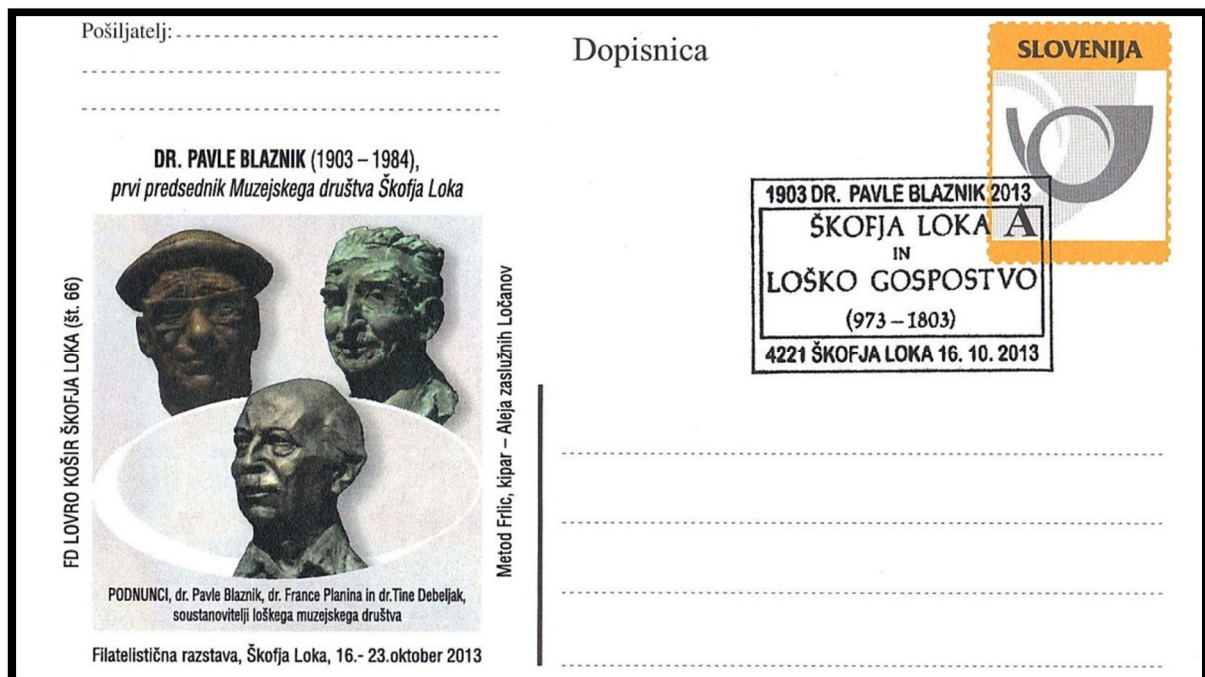

Priložnost: 2. TEK 4 MOSTOV

Kraj in datum: Škofja Loka; 5. 6. 2013

Izdaja; dotiskani ovitek in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ), Zavod za šport Škofja Loka (ovitek)

Priložnost: Dr. Pavle Blaznik, prvi predsednik Muzejskega društva Škofja Loka

Kraj in datum: Škofja Loka; 16. 10. 2013

Izdaja: dotiskana dopisnica in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Primož Derlink in Srečko Beričič (dopisnica), Matjaž Metaj (PPŽ)

Priložnost: 90 let skoka čez kožo

Kraj in datum: Ljubljana, 2. 4. 2013

Izdaja: dotiskana dopisnica in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: GES Derlink in Srečko Beričič; Jože Kortnik (PPŽ)

50

Priložnost: 80 let OŠ Škofja Loka – Mesto in 10 let delovanja filatelističnega krožka

Kraj in datum: Škofja Loka, 15. 11. 2013

Izdaja: dotiskana dopisnica in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: po osnutku oblikoval GES Derlink, Matjaž Metaj (PPŽ)

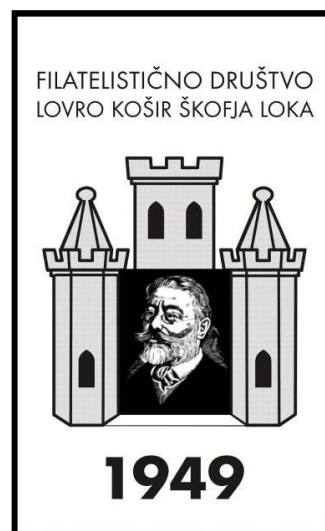

Priložnost: Božična filatelistična razstava Žiri

Kraj in datum: Žiri, 23. 12. 2013

Izdaja: priložnostni ovitek, osebna znamka in priložnostni poštni žig

Oblikovanje: Matjaž Metaj (PPŽ), ŠmaR (osebna znamka in ovitek)

Matjaž Metaj

Priložnostni poštni žigi FD Lovro Košir Škofja Loka

Priložnostni poštni žigi Škofje Loke in žigi FD Lovro Košir niso nujno vedno isti. Čeprav pri večini priložnostnih poštних žigov Škofje Loke društvo sodeluje, pa seveda na tem področju nima monopola. Tako so izdali priložnostne poštne žige tudi drugi posamezniki in organizacije. Sicer pa filatelisti FD Lovro Košir sodelujejo tudi pri filatelističnih razstavah in pripravi poštних žigov drugod.

V letih od 2000 do 2014 je FD Lovro Košir zaslužno za izid 30 žigov.

52

Št. 43

Št. 44

Št. 45

Št. 46

Št. 47

Št. 48

Št. 49

Št. 50

Št. 51

Št. 52

Št. 53

Št. 54

Št. 55

Št. 56

Št. 57

Št. 58

Št. 59

Št. 60

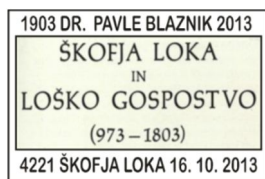
Št. 61

Št. 62

Št. 63

Št. 64

Št. 65

Št. 66

Št. 67

Št. 68

Št. 69

Št. 70

Št. 71

Št. 72

54

V pričakovanju lepih žigov, ki bodo prav gotovo sledili v naslednjih letih končujemo pregled dosedanjih. Lahko se z zadovoljstvom ozremo na delo, ki so ga opravile generacije članov kluba.

Filatelistična razstava

Seznam razstavljalcev

Št.	Ime razstavljalca	Naslov eksponata	Listov
1	Aleksander Elsner	Slovensk znamka praznuje 1919-2014	48
2	Aleksander Elsner	Poštna zgodovina Škofje Loke	368
3	Janez Cerkvenc	Lovrenc košir in poštna znamka	208
4	Srečko Beričič	Rudarji, srečno!	80
5	Mihael I. Fock	Compahnia do Nyassa 1894-1929	80
9	Primož Čebulj	Pilotke in astronautke	80
6	Borut Podgoršek	Zgodovina letalstva	32
7	Klemen Šesek	Pasme psov	48
8	Mihael Šesek	Slapovi, reke in brzice	16
10	Boris Klemenčič	V gozdu	16
11	Mitja lešnjak	Zabavništvo - film in zabavna glasba	16
12	Vesna Vrabich	Egypt 1687-1914	16
Mladinci			
13	Katja Malenšek	Odkritje novega sveta - Krištof kolumb	64
14	Katja Čadež	Bitja prazgodovine	48
15	Taja Mlakar	Mačke	48
16	Gašper Murn	Metulji	48
17	Špela Cerar	Ptiči	48
18	Nejc Pečar	Ptiči, človekov vir veselja in navdiha	16
19	Ingo Oblak	Medvedi	32
20	Darja Čadež	Živali Arktike in Antarktike	16
21	Špela Zupančič	Življenje v rekah, jezerih in oceanih	24
22	Filatelistični krožek	Slovenija, dežela turizma	24
23	Domen Markovič	Čudoviti svet mineralov	16
Razglednice			
24	Boštjan Debeljek	Razglednice Škofje Loke	64
25	Peter Grzetič	Razglednice Stare Loke	32
Šport			
26	Janez Cerkvenc	33 športnih panog	304
27	Jaka Šiberle	Košarka	48
28	Anton Kaštivnik	Lahka atletika	48
29	Uroš Jesenko	Atletika, kraljica športa	32

30	Jernej Stanonik	Nogomet	32
31	Matic Možina	Športi na snegu in ledu	32
32	Urban Murn	Zimski olimpijski športi	24
33	Nuša cerar	Konji v športu	24
34	Srečko Beričič	Baseball	16
35	Vinko Novak	Bicikel	16
36	Matjaž Metaj	Olimpijski simboli	64
37	Bojan Šesek	Avto-moto šport	64

SOKOLSKI DOM

Dr. Janez Cerkvenik

60 let košarke v Škofji Loki (1954-2014)

Košarkarski klub Škofja Loka danes nadaljuje delo, ki ga je pred 60 leti začelo nekaj takratnih gimnazijcev, včlanjenih v TVD Partizan Škofja Loka. Že leta 1951 je Katić, oficir tedanje JLA, postavil prvi leseni koš na zelenici poleg nogometnega igrišča v Puštalu. Naslednje leto je Ivan Hafner konstruiral prvo konstrukcijo košev, nato je sledil izkop za igrišče, ki je bilo najprej pokrito s črnimi ugaski in šele čez nekaj let asfaltirano. Spomnim se, kakšni smo bili igralci po končanem treningu, ko so se potne srage pomešale s črnim prahom »leša«, kot dimnikarji. Zato ni bilo nič čudnega, da je neka ženska vprašala košarkarja, ki se je šel umivat v Poljansko Soro pod puštalskim mostom, kdaj bo prišel omest dimnik, misleč, da se pogovarja z dimnikarjem. Takšen je bil začetek igranja košarke na takrat edinem košarkarskem igrišču v današnji občini. V društvu smo dobili drese in trenirke, košarkarske copate pa smo igralci financirali iz žepov svojih staršev, ker smo bili skoraj vsi še gimnazijci.

Leta 1954 je člansko moštvo odigralo prvo tekmo v Litiji in ta datum velja še danes za začetek igranja te atraktivne športne panoge v Škofji Loki. Nato je sledil vzpon in neverjetna zagnanost igralcev, ki smo medtem postali študentje Univerze v Ljubljani, da smo vsak prosti čas izkoristili za trening. Največji impulz pa sta nam dali moštvi iz Ljubljane AŠK Olimpija in Železničar. Največkrat smo se kar s kolesi odpravili v Ljubljano, da smo spotoma opravili še kolesarski trening na 50 kilometrov in občudovali takratne košarkarje iz Zadra, Zrenjanina, Beograda, Čačka in seveda Kristančiča, Kandusa, Lokarja, Zupančiča in druge iz Ljubljane, ki so postali naši vzorniki.

Omeniti moram še dejstvo, da smo bili popolni amaterji - ljubitelji košarke, ki nas je združevala v »klapo«, ki v takem primeru dokazano vedno doseže najboljše rezultate.

Nekje proti koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja je prva generacija škofjeloških košarkarjev, ki smo zaorali ledino, končala z aktivnim igranjem. Nekateri so postali košarkarski sodniki, delegati, drugi trenerji in funkcionarji. Poleg moške košarke je v Škofji Loki zaživela tudi ženska košarkarska vrsta, ki je leta 1968 postala republiški prvak z imenom sponzorja kluba, »Kroj« iz Škofje Loke. Nasploh je ženska košarka v Škofji Loki prevzela štafetno palico od moških kolegov, dosegla odlične rezultate in plod vsega tega dela je bil, da je leta 2002 Škofja Loka dobila organizacijo 20. evropskega košarkarskega prvenstva za mladinke.

58

Sl. 21: Priložnostni ovitek ob EP za mladinke v košarki

V novi državi - samostojni Republiki Sloveniji - žal šport dobiva novo kapitalistično podobo, ki se pozna ne le v športu, temveč tudi v kulturi, gospodarstvu in v vsakdanjem življenju. In prav to dejstvo je vzrok, da šport zlasti na občinskem nivoju povsod stagnira, posebno še tam, kjer ni dobrih podjetij - močnih sponzorjev in košarka v Škofji Loki ni nobena izjema. Denarja za nakup dobrih igralcev »tujcev« je zmanjkalo zato je temu primeren tudi končni rezultat, ki se meri v tem, nb v kateri ligi moštvo nastopa. Edina pot iz tega labirinta je, da se začne od začetka, tam kjer se je začelo, z vzgojo mladih nadarjenih Ločanov, ki bodo z veseljem igrali košarko in v nekaj letih postali ponovno nosilci te igre v občini.

Seveda se bo marsikdo vprašal, kaj ima filatelija (zbiranje znamk) skupnega s košarko v Škofji Loki. Odgovor je sledeč: tematika »šport« je ena od najbolj razširjenih vej filatelije, zlasti pri mladih filatelistih, ki se navdušujejo nad zbiranjem znamk z motivi košarke, rokometu, odbojke, zimskih športov, atletike, itd. Zbiranje znamk ne pomeni, da zbiraš samo znamke, ki jih kupiš na poštne okencu, temveč so filatelistični material tudi odtisi poštnih žigov, razni priložnostni ovitki, dotiskane dopisnice, maksimum karte, logotipi z odtisi žigov, vrednostna pisma, paketne spremnice, skratka vsak dokument, ki ima vsaj en odtis poštnega in drugega žiga. 60 let košarke zato v Škofji Loki obeležujemo s filatelistično razstavo, kjer so prikazani eksponati 11 filatelistov, ki na zelo izviren način prikazujejo športno tematiko na znamkah in na drugem filatelističnem materialu. Med razstavljavci te razstave sta tudi dva

košarkarja, eden nekdanji, pisec tega članka, drugi pa Jaka Šiberle, sedanji član mladinske vrste in trener mlajših generacij, ki na nek način udejanja misel, da bo z mladimi košarka spet kmalu postala ena od vodilnih športnih panog v občini Škofja Loka. V uvodni zbirki te filatelistične razstave je z nekaj razstavnimi listi prikazan tudi razvoj košarke v Škofji Loki pred šestdesetimi leti, z nekaj fotografijami iz leta 1960 in leta 1984, ko smo veterani odigrali tekmo s kolegi iz Medvod, opisom košarkarskega Abrahama iz leta 2004 in od 20. evropskega košarkarskega prvenstva za mladinke leta 2002. Ta zbirka nima večjega filatelističnega pridiha, temveč je le ogledalo časa nastanka amaterske košarke v Škofji Loki. Za to priložnost je KK Škofja Loka skupaj s FD Lovro Košir in Pošto Slovenije izdal priložnostni poštni žig, ki bo vsem obiskovalcem filatelistične razstave na voljo ob odprtju razstave 6. junija 2014 ob

Sl. 22: Priložnostni poštni žig

18. uri v Sokolskem domu na Mestnem trgu v Škofji Loki. Odprtje te razstave je povezano tudi s filatelistično razstavo, ki bo v istih prostorih skupaj z razstavo FD Lovro Košir Škofja Loka ob 65. obletnici delovanja filatelističnega društva. Program na odprtju obeh razstav bo popestril priznani mešani pevski zbor »Lubnik«, zato vse športne, kulturne in filatelistične navdušence lepo vabim na to prireditev, da bomo skupaj obudili spomine na čas, ko se je pred 60 leti rojevala košarka v Škofji Loki.

Sl. 23: Priznanje FZS najuspešnejšemu društvu v državi v letih 2009 - 2010

Viri in literatura:

Arhiv Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka.

EUROPHILA 2004. Katalog razstave. Škofja Loka : Filatelistično društvo Lovro Košir, 2004.

MA-GE-LO PHILA 2009. Katalog razstave. Škofja Loka : Filatelistično društvo Lovro Košir, 2009.

EUROPHILA 2012. Katalog razstave. Škofja Loka : Filatelistično društvo Lovro Košir, 2012.

Podnar, Franc (ur.): 50 let Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka. Zbornik (1949–1999). Škofja Loka: Filatelistično društvo Lovro Košir, 1999.

Fotografije:

Vse fotografije so iz arhiva Filatelističnega društva Lovro Košir, razen fotografije št. 5 (Matjaž Metaj) in fotografije št. 18 (Viktor Jesenovec).

KAZALO

Filatelističnemu društvu Lovro Košir ob njegovi 65-letnici.....	1
Ob 65-letnici Filatelističnega društva Lovro Košir Škofja Loka	3
65 let Filatelističnega društva Lovro Košir	8
Na rob 210. obletnice rojstva Lovrenca Koširja in 135-letnice <i>njegove smrti (1804 -1879)</i>	26
Izdaje FD Lovro Košir Škofja Loka (2000 – 2013).....	33
Priložnostni poštni žigi FD Lovro Košir Škofja Loka.....	52
Seznam razstavljalcev.....	55
60 let košarke v Škofji Loki (1954-2014)	57

KAZALO SLIK

Sl. 1 : Ob 200. obletnici rojstva ob spomeniku Lovrenca Koširja v Luši, z leve Valter Ratner – predsednik FZS, dr. Hadmar Fresacher – predsednik filatelističnega društva Celovec, dr. Ernst Bernardini – avtor monografije Lovrenc Košir in mag. Srečko Beričič – predsednik FD Lovro Košir Škofja Loka (foto Stanislav Jesenovec).....	5
Sl. 2: Otvoritev spomenika Lovru Koširju, z leve Peter Suhadolc FZS, Michael Fock, Miran Čehovin direktor PE Kranj, g. Kobač, župan Igor Draksler in Srečko Beričič predsednik FD Lovro Košir.....	6
Sl. 3: Članska izkaznica nekoč in danes.	9
Sl. 4: Srečanje filatelistov v hotelu Transturist v Škofji Loki - 1974.....	11
Sl. 5: Priložnostna dopisnica.....	14
Sl. 6: Pošta Slovenije je izdala priložnostno znamko.....	16
Sl. 7: Občni zbor, 2009. Na levi: Srečko Beričič, predsednik, ob njem blagajničarka Nežka Rupar. Nasproti sedi gospodar društva Miha Šesek, proti desni Mitja Lešnjak, Primož Čebulj in Miha Fock član izvršnega odbora FZS. V ozadju Milan Pivk.....	17
Sl. 8: Znak srečanja MA-GA-LO FILA 2009 oblikovanje Maje Šubic.....	19
Sl. 9 Loški filatelisti s kolegi iz pobratenega mesta Maasmechelen.....	21
Sl. 10: Z otvoritve mladinske razstave TEK 4 MOSTOV 2012 z leve Matjaž Metaj – tajnik FD Lovro Košir, Srečko Beričič – predsednik FD Lovro Košir, Zdenko Tomc – član , župan Miha Ješe in Veselko Guštin – tajnik FZS	23

Sl. 11: Priložnostni ovitek.....	25
Sl. 12: Udeleženci izobraževanja o tematski filateliji ob spomeniku Lovrencu Koširju v aleji zaslužnih Ločanov leta 2010.....	25
Sl. 13: Osnutek poštne znamke L. Koširja za pismo teže A lota iz leta 1836	27
Sl. 14: Letalska znamka za 15.- din iz leta 1948.....	28
Sl. 15: Risba F. Kobala iz leta 1940 - rojstna hiša L. Koširja.....	28
Sl. 16: Avstrijska znamka izdana leta 1979.....	29
Sl. 17: Spominska dopisnica izdana za LOKAFILA '79.....	29
Sl. 18: Priložnostna znamka Pošte Slovenije in OPD ob 200-letnici rojstva L. Koširja	30
Sl. 19: Naslovnica knjige dr. E. Bernardinija iz leta 2004.....	31
Sl. 20: Priložnostni ovitek ob EP za mladinke v košarki.....	58
Sl. 21: Priložnostni poštni žig	59
Sl. 22:Priznanje FZS najuspešnejšemu društvu v državi v letih 2009 - 2010.....	60